

Districten.	Wijken.	Mannen van 18-34 jaren.	Mannen van 34-50 jaren.	Mannen ben. 18 en bov. 50 j.
Piet Retief	No. 1	121	86	71
	No. 2	91	34	29
		212	120	100
Potchefstroom	Dorp	275	152	31
	Gatsrand	287	144	100
	Boven Mooirivier	240	110	88
	Boven Schoonspruit	349	159	98
	Onder Schoonspruit	479	252	175
	Vaalrivier	248	119	73
		1878	936	565
Pretoria	Dorp	1200	350	100
	Krokodilrivier	270	136	86
	Witwatersrand*	302	120	94
	Aapjesrivier	188	105	55
	Bronkhorstapruut	112	83	39
	Elandsrivier*	248	140	118
		2320	934	492
Rustenburg	Elandsrivier	255	126	84
	Zwartruggens	493	232	162
	Hoogeveid	183	144	81
	Hexrivier	437	194	145
		1368	696	472
Standerton	Waterval* Blesbokspruit* Kliprivier*	646	368	116
Swazieland	—	181	110	41
Utrecht	No. 1	95	70	53
	No. 2	56	35	21
	No. 3	166	81	47
		317	296	162
Vrijheid	No. 1	159	82	76
	No. 2	76	74	34
	No. 3	159	83	37
	No. 4	87	44	33
		481	283	180
Wakkerstroom	No. 1	78	225	48
	No. 2	294	142	76
	No. 3	212	98	81
		584	465	205
Waterberg	Nijlstrom* Zwagershoek* P. P. Rust*	455	184	93

Districten.	Wijken.	Mannen van 18-34 jaren.	Mannen van 34-50 jaren.	Mannen ben. 18 en bov. 50 j.
Wolmaransstad	No. 1	168	83	64
	No. 2	279	101	77
		447	184	141
Zoutpansberg	Marabastad	248	130	106
	Rhenosterpoort	225	90	82
	Houtboschberg	95	59	39
	Spelonken	108	56	40
		676	385	276
Goudvelden	Barberton	52	54	26
	Johannesburg*	468	300	105
		515	354	181

† Totaal volgens lijsten van het vorige jaar.

* Getallen gedeeltelijk of geheel genomen van opgaven gedaan in 't vorige jaar.

RECAPITULATIE.

Districten.	Mannen van 18-34 jaren.	Mannen van 34-50 jaren.	Mannen beneden 18 en boven 50 jaren.
Bethal	448	231	102
Bloembhof	553	243	152
Carolina	274	153	79
Ermelo	490	278	85
Heidelberg	915	471	192
Krugerdsorp	—	900	—
Lichtenburg	580	268	157
Lijdenburg	551	324	159
Marico	670	354	241
Middelburg	1126	563	392
Piet-Retief	212	120	100
Potchefstroom	1878	936	565
Pretoria	2320	934	492
Rustenburg	1368	696	472
Standerton	646	368	116
Swazieland	181	110	41
Utrecht	317	296	162
Vrijheid	481	283	180
Wakkerstroom	584	465	205
Waterberg	455	184	93
Wolmaransstad	447	184	141
Zoutpansberg	676	335	276
Goudvelden	515	354	181
Totaal Generaal	15696	9050	4533

De contrôle over de verkiezingen van officieren berust geheel aan dit departement.

Alle aanvragen voor een permit tot den invoer van vuurwapenen moeten door bemiddeling van den resp. Landdrost, aan dit departement geadresseerd worden, met bijvoeging van een 5s. plakzegel, waarna de applicaties in consideratie zullen genomen worden.

SUPERINTENDENT VAN NATURELLEN.

Superintendent van Naturellen — P. A. Cronjé,	jaarwedde £1600
Secretaris — F. C. Stiemens,	” 650
Boekhouder — J. H. Schomaker,	” 450
1ste Klerk — G. R. Keizer,	” 425
2de ” — H. Ch. Penzhorn	” 375
3de ” — M. J. Wolmarans,	” 300
4de ” — S. J. Venter,	” 200
Tolk — Maraba,	” 36
Politie-kapitein — Carl Kekana,	” 24
Commissaris van Naturellen Klipdam — Oscar Dahl,	” 300
Klerk — D. H. Roodhuyzen,	” 225
Tolk — H. Bronkhorst,	” 100
Commissaris Kalkbank (Malietsiesland) — D. J. du Preez,	” 300
Klerk — D. J. Brink,	” 225
Tolk —	” 100
Commissaris Spelonken — J. J. H. Wolmarans,	” 300
Klerk — Max Meyer,	” 225
Tolk — W. J. Grieco,	” 100
Commissaris Waterberg — P. J. Potgieter,	” 300
Klerk en Tolk — G. F. Grobler Jr.,	” 275
Commissaris Lijdenburg — J. A. Erasmus,	” 300
Klerk — J. de Jang,	” 225
Tolk — (Kicurling),	” 36
Spec. Onder-Commissaris, Secocoenicsland, dist. Lijdenburg — W. R. van der Wal,	” 225
Commissaris Marico — J. P. Snijsman,	” 300
Klerk — W. H. Doorman Jr.,	” 225
Commissaris Rustenburg — H. P. Malan,	” 300
Klerk — P. J. Rickert,	” 225
Commissaris Middelburg — C. E. Fourie,	” 300
Klerk — C. P. Allaart,	” 225
Tolk —	” 24
Klerk van den Onder-Commissaris (Aapies Rivier) — F. H. Botha,	” 225
Klerk van den Onder-Commissaris, wijk Kliprivier, district Heidelberg —	”
Klerk van den Onder-Commissaris, wijk 2, dist. Vrijheid — J. Liebetrau,	” 200
Klerk van den Onder-Commissaris, wijk 3, district Vrijheid — W. H. G. Bennett,	” 200
Klerk van den Onder-Commissaris, wijk 2, dist. Piet-Rotief — F. C. H. Kohrs,	” 120
Klerk van den Onder-Commissaris, wijk Rhonosterpoort, dist. Zoutpansberg — A. B. Sagleven,	” 200
Klerk van den Onder-Commissaris, wijk Krokodilrivier, dist. Lijdenburg —	” 120
Klerk van den Onder-Commissaris, wijk Zwagershoek dist. Waterberg —	” 200
Klerk van den Onder-Commissaris, wijk Boschveld, dist. Marico —	” 150
Klerk van den Onder-Commissaris, wijk Nijlstrom, dist. Waterberg —	” 200

Statistiek en Census der Naturellen-bevolking, volgens opgegeven staten.

DISTRICTEN.	G. tal Mannen.	Getal Vrouwen.	Getal Kinderen.
Zoutpansberg	25002	30342	63752
Waterberg... ..	3921	6380	10154
Lijdenburg	9895	14731	17022
Utrecht	3264	3536	7675
Marico	2304	1700	2608
Piet Retief	4183	4782	7867
Middelburg	4790	6362	13872
Rustenburg	4973	4822	12523
Bloemhof	156	156	368
Standerton	1230	1515	3533
Ermelo	1981	2545	5850
Vrijheid	6782	9649	15786
Wakkerstroom	2335	2028	5552
Pretoria	7897	10175	20516
Lichtenburg	1153	1202	2664
Heidelberg	2186	2199	3991
Potchefstroom	2702	2580	9870
Carolina	1127	1612	3196
Krugersdorp	599	536	1519
Wolmaransstad	891	892	3202
Naar schatting nog in Zoutpansberg...	75000	87000	18500

LOCATIE-COMMISSIE.

De Locatie-Commissie bestaat uit den Superintendent van Naturrellen met den Commandant en Commissaris van het district als ex-officio Leden en den heer F. Stiemens als Secretaris.

LIJST VAN AFGEBAKENDE LOCATIES.

NAMEN VAN DE KAPITEINS.	DISTRICTEN.
Timagol	Rustenburg.
Andries Manbaan	Pretoria.
Zwartbooi	"
Sjambok	"
Hans Makapaan	"
Pokwane	Middelburg.
Magalie	"
K. Goeloek	Lijdenburg.
Sebedela	Waterberg.
Hans en Bakenberg (stam Masibie) ...	"
Klaas Makapaan	"
Malietzie	Zoutpansberg.
Mapaslella	"
Maraba	"
Cheunie	"
Malip	"
Kibie	"
Mamaboel	"
Legalie	"
Ou Matiba	"
Matok	"
Segop	"
Matala	"
Ramagoep	"
Majatje	"
Knobneusstam	"
Dabaan	"
Mochette	Lichtenburg.
Matjavi	"
Ratchien	"
Gopanie	Marico
Ikallefijn	"

STAATSPROCEUREUR.

De Staatsprocureur onderzoekt en vervolgt zelf of door zijne vertegenwoordigers in alle gevallen van crimineele misdaden of misdrijven en vertegenwoordigt in persoon of door gemachtigden den Staat bij de terechtstelling van misdadigers in de Gerechtshoven des Lands. In alle civiele rechtsgedingen, waarin de Regeering of hare beambten betrokken zijn, treedt hij zelf of door zijne gemachtigden namens den Staat zoowel eischende als verwerende op. Verder is hij rechtsgeleerd adviseur der Regeering en hare beambten en beslist uiteindelijk over de aanvragen voor octrooien en handelsmerken en teekent de octrooibriefen en die re handelsmerken.

Staatsprocureur — Jan Christian Smuts,	jaarwedde £2250
Assistent-Staatsprocureur — L. J. Jacobsz,	„ 1500
Secretaris — Ph. J. A. Watermeijer,	„ 600
Boekhouder — J. B. Malherbe,	„ 450
1ste Registratie Klerk — J. Stuart de Villiers,	„ 350
2de „ „ — Johs. de Nijssen	„ 300

CRIMINEELE AFDEELING.

Hoofd — A. Stockenstrom,	jaarwedde £300
1ste Klerk — D. S. Botha,	„ 450
2de Klerk — B. D. Bouwer Jr.,	„ 375
3de Klerk — W. R. Collins,	„ 300
4de Klerk — C. A. Celliers,	„ 200
Statistiekklerk — H. J. F. Franken,	„ 400

CIVIELE AFDEELING.

Hoofd — Sec. P. de Villiers,	jaarwedde £750
1ste Klerk — C. H. L. V. Valter,	„ 450
2de „ — B. Ferreira,	„ 375
3de „ — G. Dyason,	„ 300

THESAURIER-GENERAAL.

Alle Staatsinkomsten worden bij den Thesaurier-Generaal door de Hoofden van Departementen verantwoord.

Alle voorschotten worden direct bij den Thesaurier aangevraagd.

Alle betalingen geschieden door den Thesaurier-Generaal, bij wijze van cheques op de Nationale Bank getrokken, overeenkomstig geauditeerde rekeningen, en geteekend door hem, of den Assistent Thesaurier-Generaal en den ambtenaar op hem in rang volgende. Deze cheques met de rekeningen worden naar de betrokken Departements-Hoofden gezonden ter uitreiking aan belanghebbenden.

De Thesaurier-Generaal maakt in Januari van elk jaar eene Begrooting van Inkomsten en Uitgaven op uit de verschillende Begrootingen hem toegezonden door de Hoofden der Departementen, en die Begrooting wordt ter goedkeuring den EdAchtb. Eersten Volksraad voorgelegd.

Bij het einde van iedere maand zendt de Thesaurier-Generaal eene kopie van zijn kasboek van ontvangsten en uitgaven over de afgelopen maand ter auditeering naar den Auditeur-Generaal, te zamen met de noodige bewijsstukken tot staving daarvan.

Concessie- en octrooigelden worden direct bij den Thesaurier-Generaal betaald.

Securiteiten van Assurantie-Maatschappijen worden bij den Thesaurier-Generaal gedeponeerd, overeenkomstig Wet No. 12, 1892, alsook alle andere waarborggelden; tevens moeten jaarlijksche verslagen van de bezigheid der Maatschappij gedeponeerd worden, te zamen met den balansstaat.

De Thesaurier-Generaal is lid van de Tender-commissie en van de Amortisatiefonds-commissie.

Thesaurier-Generaal — N. S. Malherbe,	jaarwedde £100)
Asst. Thesaurier-Generaal — I. P. Marais,	" 800
Boekhouder — W. T. Taylor,	" 600
Secretaris — J. van Schalkwijk,	" 400
1ste Klerk — J. de Kock,	" 500
2de " — J. G. van Soelen,	" 475
3de " — A. van der Lingen de Villiers,	" 450
4de " — I. J. Nieuwoudt,	" 400
5de " — E. W. Mundt,	" 375
6de " — W. E. Niemeijer,	" 350
7de " — A. J. van Soelen,	" 350
8ste " — H. G. Quin,	" 325
9de " — A. G. Brummer,	" 300
10de " — J. J. Bosman,	" 300
11de " — P. A. Hafner,	" 275
12de " — D. F. Brewis,	" 275
13de " — P. C. M. Rex,	" 250
14de " — L. T. J. Dargon,	" 225
15de " — J. D. Heyns,	" 200
16de " — H. C. Havenga,	" 200
17de " — J. A. P. Grobler,	" 200

AUDITEUR-GENERAAL.

De contrôle door den Auditeur-Generaal uit te oefenen loopt over alle rekeningen van ontvangsten en uitgaven.

De Auditeur-Generaal geeft alle drie maanden een generaal verslag van 's Lands inkomsten en uitgaven, hetwelk in de "Staatscourant" gepubliceerd wordt.

Hij zal bij de begrooiting ook een vergelijkenden staat van inkomsten en uitgaven inzenden voor het afgeloopen jaar, aantoonende het af- en toenemen der inkomsten en uitgaven onder elk hoofd.

De Auditeur-Generaal is voorzitter van de Tender-Commissie, lid van de Weeskamerfonds-Commissie, en lid van de Amortisatiefonds-Commissie. (1)

Auditeur-Generaal — J. S. Marais,	jaarwedde	£1000
Verantwoordelijke Klerk — P. I. Ferreira,	"	700
1ste Klerk — A. P. Maritz,	"	500
2de " — S. J. de Kock,	"	475
3de " — P. R. de Villiers,	"	450
4de " — J. J. Joubert,	"	400
5de " — J. F. Boncker,	"	375
6de " — H. W. Dely,	"	350
7de " — M. Noome,	"	350
8ste " — W. Robinson,	"	325
9de " — J. L. T. Focks,	"	300
10de " — F. I. C. B. Boncker,	"	300
11de " — T. C. Lottering,	"	275
12de " — L. R. Jordaan,	"	275
13de " — A. J. Dieperink,	"	250
14de " — A. P. Lichenberg,	"	250
15de " — L. C. de Gier,	"	250
16de " — H. A. Visser,	"	225
17de " — J. L. H. du Præz,	"	225
18de " — (vacant)	"	225
19de " — "	"	200
20ste " — "	"	200
21ste " — "	"	200
Controleur van kwitantieboeken — S. C. Preller,	"	300

Vergelijk. Staat van werkel. Inkomsten en Uitgaven over de jaren 1887-30 Juni 1898.

JAREN.	INKOMSTEN.			UITGAVEN.		
	£	s.	d.	£	s.	d.
1898 (1/2 jaar)	2,024,537	12	2	1,540,046	3	11
1897	4,480,217	16	5	4,394,066	8	1
1896	4,807,513	1	5	4,671,393	10	9
1895	3,539,035	7	5	2,679,095	19	7
1894	2,247,728	0	0	1,734,728	9	8
1893	1,702,684	16	5	1,302,054	3	5
1892	1,755,829	13	10	1,188,765	15	10
1891	967,191	14	9	1,350,073	14	3
1890	1,229,060	11	11	1,531,461	8	8
1889	1,577,445	7	11	1,226,135	3	5
1888	884,440	9	7	770,492	3	5
1887	668,433	4	1	721,073	2	0

(1) De Tender-Commissie is gehouden na den dag en het uur voor het inkomen van een tender bepaald, de tenders te openen, daarvan proces-verbaal op te maken en met hare recommendatie te zenden naar den Uitv. Raad die daarover beslist. Deze Tender-Commissie bestaat, behalve uit Auditeuren Thesaurier-Generaal, ook uit den ambtenaar, wiens departement de tender-aanvraag betreft.

STAAT AANTOONENDE DE ONTVANGSTEN EN UITGAVEN VOOR

ONTVANGSTEN.	Jaar 1896.		Jaar 1897.		Eerste 9 maanden van 1898.	
	£	s. d.	£	s. d.	£	s. d.
Invoerrechten	1355928	9 2	1276318	18 11	708318	7 5
Huur	14186	4 3	15452	18 7	11179	16 6
Recognitie Penningen Loopend	18608	1 0	20148	5 0	17744	13 0
do. Achterstallig	3959	15 0	5184	7 6	3864	17 6
Heerenrechten	264248	17 2	157423	5 5	88264	18 11
Venduleges	11537	2 6	10801	2 10	8677	8 11
Licentiën	160171	0 3	169576	1 7	160442	4 6
Zegelrechten	167480	6 8	258390	0 11	209477	11 0
Prospecteer Licentiën	620487	18 6	427230	12 0	253001	2 6
Hoofdbelasting Loopend	13023	0 0	15497	10 0	13104	0 0
do. Achterstallig	1730	0 0	3196	10 0	2520	10 0
Wegbelasting Loopend	11239	2 0	12297	4 0	9145	10 0
do. Achterstallig	1484	15 0	2730	7 6	2486	17 6
Spoorwegbelasting Loopend	8413	7 0	9756	11 0	8337	9 6
do. Achterstallig	1766	12 6	2209	10 0	1825	7 0
Hutbel. en belasting Naturellen, Wet 24, 1895	90721	0 0	104705	8 6	80432	13 6
Boeten enz.	63474	7 7	109128	9 6	66085	10 5
Boeten (speciaal)	212000	0 0	0	0 0	0	0 0
Delvers Licentiën	61172	18 0	71270	2 4	55066	6 10
Verkoop van Ammunitie	17924	1 5	23050	15 2	17474	1 11
Marktgeden	7918	18 11	7320	7 1	1729	9 9
Schutgeden	3686	17 11	2603	12 3	1490	8 3
Renten	148485	14 7	210960	14 1	121951	2 0
Special Ontvangsten	13845	17 1	11407	9 11	6864	10 10
Diverse Ontvangsten	18353	4 1	60111	2 4	13037	16 5
Verkoop van Gouvernements Eigendom	12004	9 9	27947	15 2	8758	10 10
Postwezen, insluitende inkomsten Tel. Dept.	209800	11 10	215319	17 5	154342	4 8
Onderwijs en Opvoeding	4430	13 7	5319	15 10	4623	14 0
Grondverkoopingen	484	7 0	2335	10 3	600	6 11
Machine Standlicentiën	944	16 5	831	15 10	734	8 4
Standlicentiën	59216	12 5	61821	7 0	49742	3 2
Verpachtingen	32721	19 2	30548	13 8	1168	4 4
Prospecteer-Licentiën onedele metalen	220	8 9	1359	7 6	805	8 2
Pensioenfonds Belasting	1975	14 0	2511	15 0	2223	8 6
Hondenbelasting	1539	1 0	2541	18 0	4809	13 0
Inkomsten Postspaarbank	5575	13 5	5380	3 1	5855	7 9
Inkomsten Ketelinspecties	7089	10 0	6347	18 0	4746	0 0
Accijnsbelasting	37	4 0	0	0 0	0	0 0
Oorlogsbelasting	7090	0 0	3520	0 0	650	0 0
Concessie- en Mijnpachtgeden	23617	8 2	23712	15 2	26396	6 5
Verkoop Ontplofbare Stoffen	594393	13 2	300000	0 0	152421	13 6
Staatsrecht op Verkoop van Dynamiet	43004	0 0	51809	6 4	34790	15 0
Ontvangsten Staatsdrukkerij	8632	13 1	8837	6 7	5166	13 6
Staatsrecht op onedele metalen	1530	18 6	4430	11 0	3097	13 1
Inkomsten N. Z. A. S. M., art. 34 der Concessie	322327	13 4	737366	0 2	540000	0 0
Tolgeden	6852	19 8	30	4 0	0	0 0
Pasgeden	72594	8 0	1485	12 0	0	0 0
Deposita	4807513	1 5	4480217	16 5	2923534	17 4
Terugontvangen voorschotten	856327	2 11	991142	0 10		
	308640	4 7	344127	17 8		
Batig Saldo 31 1896	5972480	8 11	5815487	14 11		
			576522	6 1		
			6892010	1 0		

DE JAREN 1896, 1897 EN DE EERSTE NEGEN MAANDEN VAN 1898.

UITGAVEN.	Jaar 1896.		Jaar 1897.		Eerste 9 maanden van 1898.	
	£	s. d.	£	s. d.	£	s. d.
Vaste Salarissen.	813029	7 5	996959	19 11	707364	12 1
Pensioenen	4417	0 7	4808	5 9	545	6 8
Kosten Invordering van Publ. Inkomsten	14372	17 10	21253	6 11	15113	9 9
Administratie van Justitie	49637	8 11	59090	14 4	38770	8 10
Opvoeding en Onderwijs	58720	12 4	108407	6 5	121500	13 6
Hospitalen	63149	16 10	106758	7 6	71873	10 0
Politie en Gevangenen	57802	19 11	71934	0 11	63364	2 1
Huur	12808	16 8	15650	10 11	11243	10 10
Transport	25112	14 8	31112	7 7	24881	14 8
Postwezen	42795	11 11	75687	7 2	34977	15 6
Telegrafie	48487	14 5	91920	4 1	34820	15 7
Publieke Werken	701022	9 5	1012866	7 6	383033	15 2
Diverse Diensten	128724	17 6	135345	0 10	100874	11 4
Deel Delv.- en Prosp. Licenties aan Eigenaren	301023	15 7	223814	15 5	139034	14 6
Renten	148256	5 4	160734	13 7	84035	9 7
Terugbetaling van Leeningen	4942	5 4	5411	5 4	10	3 0
Naturellen	1811	2 0	700	3 5	255	8 5
Krijgswezen	495618	17 9	396384	7 11	163451	18 3
Aankoop van Eigendommen	366971	13 2	313120	0 6	34575	3 11
Speciale Uitgaven	682008	6 7	248684	17 8	157519	0 6
Aankoop Ontploffbare Stoffen	637877	13 3	271425	6 5	0	0 0
Swazieland Uitgaven	12801	3 4	41986	18 0	43521	10 4
Invoerrechten ingevorderd door N.Z.A.S.M.	0	0 0	0	0 0	218002	16 0
Spoorwegen in de Z.-A. Republiek	0	0 0	0	0 0	3618	14 1
	4671393	10 9	4394066	8 1	2462198	5 7
Weggetrokken Deposita	654959	5 9	826970	19 2		
Voorschotten gemaakt	1296256	5 6	806170	7 1		
	6622609	2 0	6027207	14 4		
Batig Saldo 31 December 1897...			364802	6 8		
			6892010	1 0		

ZEGELMEESTER EN VORMUITDEELER.

De Volksraad machtigde de Regeering bij besluit art. 271, dd. 18 Maart 1874, om volgens de wet op zegelrechten, Wet no. 2 van 1871, zegels te doen maken. Zie dienaangaande Wet no. 3 van 1895. De zegels worden tegenwoordig in Nederland vervaardigd onder toezicht van den Hoofd-Directeur der Posterijen aldaar. Vervolgens werd door de Regeering bij Gouvernements-kennisgeving no. 75, dd. Maart 1876, bekend gemaakt, dat met aanvang van 1 April 1876, geen geschreven zegels mogen worden gebruikt, maar alleen daartoe vervaardigde zegels. Plakzegels, revenue- of inkomstenzegels of ook wel genoemd fiskale zegels. Wet no. 2 van 1895 werd door den EdAchtb. Tweeden Volksraad herzien doch niet in werking gesteld.

De zegels zijn in bewaring gesteld van een Zegel-Commissie door de Regeering benoemd, bestaande uit de heeren P. I. Ferreira en S. P. Marais, van wie alleen de Zegelmeester ze onder kwitantie ontvangt. Zie Wet no. 2 van 1873. Door den Zegelmeester worden wederom onder kwitantie de verschillende daartoe door de Regeering aangewezen ambtenaren in de districten en op de delverijen met zegels voorzien. Een maandelijksch verslag wordt door den Zegelmeester bij den Auditeur-Generaal en Thesaurier-Generaal ingediend.

De Zegeluitdeeler en Pasuitdeeler moeten, evenals alle andere ambtenaren met de invordering van des lands inkomsten belast, behoorlijk boekhouden en maandelijks de ontvangsten bij den Zegelmeester storten.

De Landdrosten en Myncommissarissen of andere ambtenaren daartoe benoemd oefenen toezicht en contrôle uit over de Zegeluitdeeler en Pasuitdeeler, en geven kennis aan den Zegelmeester, indien er eenige ongeregelheden mochten plaats vinden. Zie hieromtrent art. 13 der Geworale Instructie van 1894.

In het jaar 1897 was de opbrengst der zegels ongeveer £260,000, terwijl de opbrengst over de eerste zes maanden van 1898 £141,222 bedraagt, dus eene vermeerdering van ongeveer £12000 in vergelijking met het laatste jaar.

De Regulaties vervat in de Paswet voor de delverijen, Wet No. 31 van 1896, zijnde wijziging van Wet no. 23 van 1895, zijn nu in werking op de Witwatersrand-, Krugersdorp-, Boksburg- en Heidelberg-delverijen. Alsook is in werking de overeenkomst door de Regeering met de Portugeesche autoriteiten aangegaan omtrent het invoeren van kaffers van de provincie Mozambique. De passen worden van een zegel voorzien ter waarde van de pas. De Pasambtenaren doen maandelijks verantwoording bij de Zegeluitdeeler en deze weder bij den Zegelmeester.

Het Vormuitdeeler-Departement zorgt voor, en verzendt alle vormen en kwitantieboeken, noodig voor Gouvernements-doelcinden, aan alle ambtenaren van den Staat, en houdt behoorlijk aantekening daarvan. Zie Instructies voor Vormuitdeeler, Gouvernements-kennisgeving no. 477, dd. 7 October 1897.

Alle kwitantie-boeken worden behoorlijk genummerd en gecertificeerd voordat ze het kantoor verlaten. Onder de hoofden Districten en Ambtenaren bij het Departement van Mynwezen wordt aangegeven wie in de districten en op de delverijen als Zegeluitdeeler en Pasuitdeeler fungeeren.

Bij art. 954 van de besluiten van den EdAchtb. Tweeden Volksraad werd een wet in het leven geroepen waarbij een regeling werd nedergelegd re het drukken van plak- en postzegels. — Zie Wet no. 13, 1898.

Zegelmeester en Vormuitdeeler — N. J. Pretorius,	jaarwedde	£600
Boekhouder — P. H. C. Pohl,	"	325
Klerk — J. C. H. Bosman,	"	300
" — W. L. Albertijn,	"	250

DEPARTEMENT VAN ONDERWIJS.

Het Schoolwezen volgens Wet no. 8 van 1892 en hare latere toevoegingen en wijzigingen.

De voornaamste bepalingen zijn:

A. De Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek gaat uit van het beginsel, dat het de taak der ouders is om te zorgen voor het onderwijs hunner kinderen, en beperkt hare bemoeiingen met het schoolwezen:

1. tot het aanmoedigen en ondersteunen van particulier initiatief (onderneming) bij de burgerij door geldelijke bijdragen ter ondersteuning van scholen;
2. tot het schoolopzicht, voorzoover zij zich groepen acht er voor te waken, dat hare toekomstige burgers de vereischte Protestantsch-Christelijke opvoeding ontvangen; en
3. tot het stichten van eene inrichting voor Hooger Onderwijs, voornamelijk ter opleiding van ambtenaren en onderwijzers.

B. Erkennende, dat het leerstellig godsdienstonderwijs als zoodanig thuis behoort bij de Kerk, en niet bij den Staat, zoo eischt de Regeering slochts, dat in alle van Regeeringswege ondersteunde scholen het onderwijs in de verschillende loervakken gegeven worde:

1. In Protestantsch-Christelijken geest;
2. Waarbij begrepen worden het openen en sluiten der school met gebed, het lezen van Gods Woord en de behandeling der Bijbelgeschiedenis binnen de schooluren;
3. Terwijl het bepaald confessioneel (leerstellig) onderwijs aan de respectieve Kerkbesturen wordt overgelaten;
4. Waarin de verschillende Schoolbesturen naar omstandigheden alleen zullen behulpzaam zijn door het ten dienste stellen van schoollokalen als anderszins.

C. Het onderwijs wordt verdeeld in:

1. *Lager* onderwijs, omvattende de Bijbelgeschiedenis, het Lezen, Schrijven, Rekenen en Zingen met inbegrip der Kerkmuziek, de beginselen der Hollandsche Taalkunde en die der Geschiedenis van de Zuid-Afrikaansche Republiek, en in het laatste leerjaar een vreemde taal, indien door de ouders gewenscht.
2. *Middelbaar* onderwijs, omvattende, behalve de voortzetting en uitbreiding der bij het Lager onderwijs genoemde loervakken, eene grondige kennis van de taalkunde der Hollandsche en, waar zulks verlangd wordt, ook eener andere levende taal, de beginselen der Aardrijkskunde en die der Geschiedenis, zoolwel algemeene als die van Zuid-Afrika en der Zuid-Afrikaansche Republiek in 't bijzonder; de beginselen der Vormleer.

Als bijzondere vakken worden aanbevolen:

Teekenen, Boekhouden, Natuur-, Plant- en Dierkunde, Gymnastiek, Slöjd, en Nuttige en Fraaie Handwerken voor meisjes.

N.B.—Aan scholen voor middelbaar onderwijs kan een ambachtsklasse verbonden worden.

3. *Hooger* onderwijs.

D. Aangaande het subsidiëeren van scholen.

Waar eene school voldoet aan de eischen der wet van 1892, zoo mede ten opzichte van orde en tucht en de doelmatigheid der schoollokalen, meubelen, enz., geeft de Regeering eene driemaandelijksche toelage onderworpen aan de volgende bepalingen:

1. De subsidie, door de Regeering toegekend, wordt berekend naar het totaal bedrag der gedurende het kwartaal ontvangen schoolgelden, vermeerderd met mogelijke vrijwillige bijdragen ter aanvulling der schoolgelden.
2. Voor elk pond sterling, door de School-Commissie ontvangen en verantwoord, geeft de Regeering eene subsidie van vier pond sterling, beloopende dus de Regeeringstoelage viermaal zooveel als het gezamenlijk bedrag der ontvangen schoolgelden en vrijwillige bijdragen, met dien verstande evenwel, dat de gemiddelde driemaandelijksche bijdrage der Regeering in geen geval meer zal zijn dan 30s. voor iederen leerling, die lager onderwijs ontvangt, 40s. voor iederen leerling, die middelbaar onderwijs ontvangt, en 50s. voor iedere leerlinge eener hogere meisjesschool. Een extra-subsidie ad 10s. per kind per kwartaal wordt verleend aan scholen van tien of minder dan tien leerlingen; deze wordt met afdalend tarief ook nog betaald aan scholen van 10 tot 14 leerlingen. Voor elken leerling eener ambachtklasse is de subsidie 20s. per kwartaal.
3. De Superintendent van Onderwijs kan aan werkelijk behoeftige kinderen een driemaandelijksche subsidie toekennen van *veertig* shillings bij overlegging van een schriftelijke verklaring, dat de ouders of voogden van zulk een kind of zulke kinderen te onvermogen zijn om iets bij te dragen, onderteekend door den Veldkornet der wijk en minstens 3 Kerkeradsleden van één of meer der drie Hollandsch-Prottestantsche kerken, die in de nabijheid der school woonachtig zijn, en in dorpen door den Landdrost in plaats van den Veldkornet.
4. Een vergoeding van 20s. — 40s. per maand wordt verleend voor het huren van een lokaal voor een wijksschool.
5. De Superintendent kan een rentevergoeding van hoogstens 8 pCt. op het in het schoolgebouw en de onderwijzerswoning gestoken kapitaal toestaan.
6. De Regeering kan de helft der uitgaven, voor schoolmeubelen gedaan, aan de schoolcommissiën vergoeden.
7. Een extra toelage van £3 per maand voor een Assistent of Kweekeling kan aan scholen van 20 tot 30 leerlingen toegekend worden, die leerlingen in drie of meer Standaarden hebben. Met afdalend tarief wordt deze toelage ook aan scholen van 30 tot 38 leerlingen uitbetaald.
8. Voor leerlingen, van geheel of gedeeltelijk onvermogenende ouders die te ver van een gesubsidiëerde school verwijderd wonen, kan een toelage van £3 tot £8 per leerling per kwartaal voor kostgeld betaald worden. Bewijzen van onvermogen worden geleverd als in punt 3 omschreven.

E. Alle onderwijs moet gegeven worden in de Hollandsche taal. Alleen bij het onderwijs in vreemde talen is het den onderwijzer geoorloofd, zich van de taal te bedienen, welke hij onderwijst.

F. De HEd. Uitv. Raad is gemachtigd, onder zekere bepalingen en tegen behoorlijke securiteit geld te leenen voor het bouwen van scholen.

G. Aan onderwijzers, wier scholen aan speciale eischen bij de inspectie voldaan hebben, wordt een honorarium van verdienste van £10 tot £50 per jaar toegekend, naar gelang van het aantal dienstjaren van den onderwijzer en van den omvang van den leercursus der school.

H. Aan Besturen van Dorpscholen kan de Regeering een stuk grond ter grootte van een gewoon erf voor schooldoeleinden afstaan.

I. De Regeering kan kosteloos verplaatsbare schoolgebouwen en onderwijzerswoningen ter beschikking van Besturen van gesubsidiëerde scholen stellen.

J. Buitenlandsche onderwijzers, die aan zekere voorwaarden voldoen, ontvangen eene reistoelage, wanneer zij zich verbinden driejaar in de Zuid-Afrikaansche Republiek als onderwijzer te dienen.

BEURZEN.

Zes en veertig beurzen ad £60 per jaar zijn gesticht voor de kinderen van verdienstelijke ouders. Het beheer is opgedragen aan de Beurs-Commissie.

Vijftig beurzen ad £60 per jaar zijn gesticht voor de opleiding van onderwijzers en kunnen genoten worden door kinderen van oude en genaturaliseerde burgers. Het beheer is opgedragen aan de Beurs-Commissie.

Negen beurzen ad £60 per jaar zijn gesticht voor leerlingen van het Staats-Gymnasium en kunnen genoten worden door kinderen van oude en genaturaliseerde burgers. Zij worden beheerd door de Beurs-Commissie.

Vier beurzen, twee ad £60 en twee ad £100 voor leerlingen in Nederland worden door de Beurs-Commissie beheerd.

SUBSIDIE AAN BIBLIOTHEKEN.

Aan openbare bibliotheken, die aan zekere voorwaarden voldoen, wordt een jaarlijksche toelage door de Regeering toegekend.

BESLUIT VAN DEN EDACHTB. EERSTEN VOLKSRAAD.

(Art. 344, dd. Woensdag, 1 Juni 1892; gewijzigd bij EVR. besluiten, artt. 997, '8 en '9, dd. 5 Aug. '93, art. 1618, dd. 7 Sept. '94, en art. 1513, dd. 5 Oct. '95).

BEGRLENDE DE SUBSIDIEERING VAN DIE SCHOLEN, WAARIN KRAOHTENS SPECIALE VERGUNNING VAN DE HED. REGEERING HET MEDIUM VAN ONDERWIJS NIET HOLLANDSCH BEHOEFT TE WEZEN.

De Eerste Volksraad, overwegende, dat de Hollandsche taal als landstaal het Medium van Onderwijs is,

Overwegende, dat het wenschelijk is, den kinderen van niet Hollandsch-Afrikaansche of Hollandsche ouders gelegenheid te geven, zich zoo spoedig mogelijk de landstaal eigen te maken en daardoor in de voorrechten van het volgens Wet gesubsidiëerde onderwijs te kunnen deelen,

Besluit:

In plaatsen, waar de Regeering zulks wenschelijk acht, zal ook aan scholen, waarin het Medium van Onderwijs niet de Hollandsche taal is overeenkomstig de eischen der Wet, een zekere Staatstoelage worden toegekend, met inachtneming der volgende bepalingen:

1. Het onderwijs in zulke scholen mag door middel eener andere dan de Hollandsche taal gegeven worden; doch overigens moeten deze scholen in elk opzicht voldoen aan de bij de Wet en de door den Superintendent van Onderwijs vastgestelde bepalingen.

2. Aan de leerlingen van zulke scholen moet door bevoegde en door den Superintendent van Onderwijs goedgekeurde onderwijzers onderricht in de Hollandsche taal worden gegeven, en in de geschiedenis van Zuid-Afrika en in 't bijzonder die van de Zuid-Afrikaansche Republiek.

3. De Inspecteurs van Scholen zullen bij hun bezoek op zulke scholen wel kennis nemen van den algemeenen toestand en den toon der school, maar zich overigens slechts bepalen tot het onderzoek naar der leerlingen kennis van de Hollandsche taal en van de Geschiedenis van Zuid-Afrika en van de Zuid-Afrikaansche Republiek in 't bijzonder, overeenkomstig de Standaarden, waarin de leerlingen geplaatst zijn.

4. De kennis der leerlingen van de Hollandsche taal zal beoordeeld worden naar de Standaarden van onderwijs, door den Superintendent van Onderwijs voor deze scholen vastgesteld, voorzoverre dezen de practische en theoretische kennis der Hollandsche taal en de geschiedenis van Zuid-Afrika betreffen.

5. Na afloop der algemeene inspectie van zulke scholen moeten de leerlingen, voor welke de hieronder bedoelde subsidie verlangd wordt, naar hunne vorderingen in de kennis der Hollandsche taal in verschillende klassen overeenkomstig de Standaarden verdeeld, aan het onderzoek der Inspecteurs worden onderworpen.

6. Een leerling kan slechts tweemaal voor denzelfden Standaard worden opgebracht en overeenkomstig het tarief van dezen Standaard subsidie ontvangen.

7. Voor elken leerling, die in den Standaard, waarvoor hij aan den Inspecteur van Scholen wordt voorgesteld, voldaan heeft, zal eene hoofdelijke subsidie worden toegekend naar het hiervolgende tarief:

in Standaard I	voor iederen leerling				
"	"	II	"	"	"
"	"	III	"	"	"
"	"	IV	"	"	"
"	"	V	"	"	"
"	"	VI	"	"	"
					20s. per kwartaal.
					25s. per kwartaal.

8. Voor deze subsidie kunnen alleen in aanmerking komen kinderen van vreemdelingen, die de landstaal niet machtig zijn. Bij mogelijke verschillen omtrent dit punt tusschen den Superintendent van Onderwijs en de Schoolcommissiën beslist de Regceering.

9. De uitkeering (dezer subsidie) geschiedt desgevraagd kwartaalsgewijs en wordt berekend naar den uitslag der laatstgehouden inspectie, zullende alleen subsidie uitbetaald worden voor leerlingen, die bij de laatstgehouden inspectie voldaan, d. i. minstens 50 pct. der te behalen punten verkregen hebben. Voor subsidie kunnen alleen in aanmerking komen leerlingen, die ten tijde der inspectie eener school, deze (school) minstens drie maanden achtereen geregeld bezocht hebben en ook na de inspectie de lessen geregeld hebben bijgewoond, hetgeen blijken moet uit de schoolregisters en bevestigd moet worden door eene schriftelijke verklaring van het hoofd der school.

10. De in dit besluit vervatte bepalingen zullen slechts als overgangmaatregel beschouwd worden en kracht van wet hebben gedurende een tijdvak van 3 jaar, te rekenen van den 1sten Juli 1895.

Bij art. 298 van de besluiten van den Ed. Achth. Eersten Volksraad, dato 27 Mei 1898, is besloten, dat alleen die scholen, welke tot op datum een bona fide gebruik van de bepalingen van dit besluit gemaakt hebben, nog voor een verder tijdperk van drie jaren van die bepalingen gebruik kunnen maken.

WET N°. 15, 1896,

TER VERDERE VOORZIENING IN HET ONDERWIJS EN DE OPVOEDING VAN BLANKE KINDEREN OP DE GEPROCLAMEERDE GOUDVELDEN IN DE ZUID-AFRIKAANSCH E REPUBLIEK.

(Goedgekeurd bij artt. 1088—1092 der besluiten van den Ed. Achth. Eersten Volksraad, dato 30 Juli 1896.)

Nademaal het gebleken is, dat door de bepalingen in de Wetten en Volksraadsbesluiten, regelende het onderwijs in de Z.-A. Republiek, niet genoegzame voorziening gemaakt is voor de opvoeding en het onderwijs der kinderen van behoeftige ouders en van vreemdelingen op de geproclameerde goudvelden, zoo wordt bepaald en vastgesteld als volgt:

Art. 1. Waar op de geproclameerde goudvelden in deze Republiek, geene of geen genoegzame voorziening gemaakt is voor het onderwijs en de opvoeding van blanke kinderen, wier ouders op zulke goudvelden wonen, kan de Uitvoerende Raad, op voorstel van en in overleg met den Superintendent van Onderwijs, de noodige voorziening maken voor schoolgebouwen en onderwijzerswoningen, onderwijzers aanstellen en bezoldigen, commissiën van toezicht en beheer benoemen, en verder alles doen wat strekken kan om het onderwijs en de opvoeding op de Standsdorpen en waar noodig ook op andere plekken op de geproclameerde goudvelden te bevorderen.

2. Het onderwijs in zulke scholen zal aan kinderen van Hollandsch-

sprekende ouders gegeven worden volgens de wetten en bepalingen, regelende het schoolonderwijs door middel van de landstaal.

3. De leerplannen van het onderwijs aan kinderen van niet-Hollandsch-sprekende ouders in zulke scholen zullen door den Superintendent van Onderwijs worden vastgesteld, onder nadere goedkeuring van den Uitvoerenden Raad, doch steeds in den geest en volgens de strekking van de Wetten op het Onderwijs en de desbetreffende Volkraadsbesluiten.

4. De Superintendent van Onderwijs draagt zorg, dat jaarlijks behoorlijke verslagen omtrent de werking en het bestuur van zulke scholen worden voorgelgd, overeenkomstig artt. 5 en 7 van Wet no. 8, 1892.

5. Deze wet treedt in werking dadelijk na publicatie in de *Staatsconrant*.

R E G E L I N G

TET UITVOERING VAN WET NO. 15, 1896, GOEDGEKEURD BIJ UITV.
RAADSBSLUIT, ART. 937, DD. 6 NOV. 1896.

1. Er zal een Schoolraad zijn voor de Witwatersrand-dalverijen voor het toezicht op en beheer der scholen door de Regeering in termen van Wet No. 15, 1896, op te richten.

2. De Regeering benoemt, op voorstel van en in overleg met den Superintendent van Onderwijs de leden van den Schoolraad—telkens voor den tijd van één jaar—gedeeltelijk uit voormannen der verschillende nationaliteiten en kan voor het andere deel een keuze doen uit personen, in termen van art. 2 van Wet No. 8, 1893, door daartoe bevoegde stemgerechtigden.

3. De Voorzitter wordt telkens voor een jaar door de Regeering benoemd.

4. De Raad is bevoegd ter betere bestiering der onder hem staande scholen, desverreicht voor elke school een voordracht aan den Superintendent van Onderwijs te doen van minstens zes personen, uit welke door den Uitvoerenden Raad een Bestuur voor elke onder den Raad ressorteerende school kan benoemd worden.

Zulk een Schoolbestuur zal bestaan uit minstens drie leden, die de werkzaamheden onder elkander verdeelen en voor den tijd van één jaar zitting hebben.

5. De Raad onderzoekt, waar en in termen van art. 1, van Wet no. 15, 1896, op de geproclameerde Witwatersrandsche goudvelden geene of geen genoegzame voorziening gemaakt is voor het onderwijs en de opvoeding van blanke kinderen.

6. Waar naar oordeel van den Raad geene of geen genoegzame voorziening als bovenbedoeld gemaakt is, brengt de Raad dit ter kennis van den Superintendent van Onderwijs en doet, indien noodig, een voordracht van personen als bedoeld in art. 4.

De Superintendent vraagt, na zich overtuigd te hebben dat er in termen van Wet no. 15, 1896, voor het aangewezen deel der goudvelden voorziening moet gemaakt worden, van den Raad bepaalde voorstellen met gemotiveerde toelichtingen betreffende:

- a. de meest geschikte plaats voor de te stichten school en eventuele onderwijzerswoning;
- b. de grootte en inrichting van het vereischte schoolgebouw;
- c. het medium van Onderwijs, met het oog op de plaatselijke omstandigheden gevorderd;
- d. het te heffen schoolgeld, omtrent alle welke punten de Raad het schriftelijk advies zal inwinnen van de personen, die volgens art. 5 voor leden van het bestuur der betrokken school mochten voorgedragen zijn.

8. De Superintendent legt de ingekomen voorstellen, toelichtingen en eventuele adviezen met zijne opmerkingen en aanbevelingen voor den Uitv. Raad, die zoo spoedig mogelijk daarover beslist.

9. Na gunstige beslissing van den Uitv. Raad, doet de Superintendent van Onderwijs, den Schoolraad gehoord, de noodige voorstellen tot het aanstellen van de vereischte onderwijzers en de hun toe te kennen salarissen.

Bij later ontstane vacatures wordt op dezelfde wijze gehandeld.

10. Na opening der school door of namens de Regeering, aanvaardt de Schoolraad het toezicht en het beheer, en heeft te allen tijde het recht, voor elke school afzonderlijk, aan een Bestuur, tot stand gekomen als in art. 4 omschreven, geheel of gedeeltelijk over te dragen

- a. het toezicht op het schoolgebouw, schoolmeubelen en de onderwijzerswoning;
- b. het toezicht op gedrag en plichtsbetrachting van het Hoofd en de Assistenten;
- c. het behandelen van het wegzenden van leerlingen wegens wan-gedrag, op voorstel van het Hoofd der School;
- d. het innen van schoolgelden;
- e. het toekennen van prijzen voor de meeste vorderingen in één of in alle vakken in overleg met het Hoofd der School, na gehouden examen onder de leerlingen der school, eenmaal per jaar, indien wenschelijk geacht.

Zulk een Schoolbestuur is gehouden aan het einde van elk kwartaal een verslag over het uitgeoefende toezicht en het gevoerde beheer aan den Schoolraad te doen, en de geïnde schoolgelden bij den Superintendent van Onderwijs te storten.

De Schoolraad is gehouden kennis te geven aan den Superintendent van Onderwijs, welk deel van het toezicht en beheer aan het Schoolbestuur overgedragen is.

11. De Schoolraad doet elk half jaar aan den Superintendent verslag van het uitgeoefende toezicht en het gevoerde beheer, en van zijne werkzaamheden in het algemeen.

12. Waar den Raad zulks wenschelijk voorkomt, doet hij aan den Superintendent van Onderwijs voorstellen tot wijziging of uitbreiding van het leerplan voor alle scholen, of één of meer der scholen, of voor een deel van een of meer scholen, waarbij het schriftelijk advies van het Hoofd der School en het eventueel bestaande Schoolbestuur overgelegd wordt.

13. De Superintendent, den betrokken Inspecteur van Scholen gehoord, heeft de bevoegdheid, voorloopig de voorstellen bedoeld in art. 12, goed te keuren en in werking te stellen voor een kwartaal, en daarna ze aan den Uitv. Raad ter bekrachtiging voor te leggen.

14. De Schoolraad heeft het recht wijzigingen en aanvullingen van deze regulaties aan den Superintendent van Onderwijs voor te stellen, die ze met of zonder opmerkingen voor den Uitv. Raad ter beslissing legt.

15. De Schoolraad zal elken eersten dag van de maand eens gewone vergadering houden, indien de werkzaamheden dit vorderen.

Buitengewone vergaderingen worden op gemotiveerd schriftelijk verzoek van den secretaris, door minstens drie leden onderteekend, den eerstvolgenden dag gehouden.

Bij besluit van den Raad wordt een huishoudelijk reglement vastgesteld.

16. De Mijncommissaris stelt eene behoorlijke localiteit ter vergadering voor den Raad beschikbaar.

17. De Regeering voegt aan den Raad een bezoldigd secretaris toe, die van alle besluiten nauwkeurig aanteekening houdt in de landstaal, en in het archief bewaart.

18. De Superintendent en de plaatselijke Inspecteur van Scholen hebben het recht inzage te nemen van de notulen en van alle schriftelijke adviezen van Schoolbesturen en Hoofden van Scholen aan den Raad gedaan.

N.B. Door een verschil tusschen de Regeering en den Schoolraad over de benoeming van een secretaris van den Raad, is de Raad tijdelijk ontbonden en heeft de Superintendent van Onderwijs opdracht ontvangen de Wet zonder Raad op de Witwatersrand-delverijen uit te voeren.

TABEL I.

TER VERGELIJKING VAN ENKELE HOOFDCIJFERS,

betreffende het Gesubsidiëerd Onderwijs in de Zuid-Afrikaansche Republiek, van af het jaar 1892, genomen uit de verschillende Jaarverslagen,

Jaar.	Totaal aantal Scholen.	Gemidd. aantal Leerlingen.	Totale uitgaven voor Subsidie.	Uitgaven per Leerling.
			£ s. d.	£ s. d.
1892	484	7932	34962 5 7	4 8 2
1893	412	5909	26916 4 4	4 11 2
1894	419	6626	31260 17 4	4 14 4
1895	422	7217	39813 2 8	5 10 4
1896	395	7738	44548 3 2	5 15 2
1897	457	10777	65656 2 6	6 1 10

In de getallen van deze tabel zijn niet begrepen de leerlingen van de Staatsmodel-, der Staatsmeisjesschool en der Staatsscholen op de goudvelden, daar deze scholen geen gewone gesubsidiëerde zijn. Ook die van het Staatsgymnasium zijn hierbij geheel buiten rekening gelaten, als niet vallende onder de rubriek Lager- en Middelbaar Onderwijs. Rekent men de leerlingen van de Staatsmodel-, der Staatsmeisjesschool en der Staatsscholen op de goudvelden er bij, dan krijgt men een gemiddeld aantal leerlingen van 11436.

In tabel I sluiten de getallen, die het aantal scholen aangeven, al de scholen in, die gedurende een korteren of langeren tijd in den loop van het jaar bestaan hebben.

De verhouding van het aantal leerlingen in de verschillende Standaarden blijkt uit

TABEL II.

	LAGER ONDERWIJS.				MIDDELBaar ONDERWIJS.			
	St. I.	St. II.	St. III.	Totaal.	St. IV.	St. V.	St. VI.	Totaal.
Wijksscholen:	30 ⁷ / ₁₀ %	13 ⁷ / ₁₀ %	3 ⁷ / ₁₀ %	48 ⁷ / ₁₀ %	1 ⁷ / ₁₀ %	2 ⁷ / ₁₀ %	—	1 ⁷ / ₁₀ %
Dorpscholen:	12 ² / ₁₀ %	5 ⁷ / ₁₀ %	4 ¹ / ₁₀ %	21 ⁹ / ₁₀ %	1 ⁷ / ₁₀ %	2 ⁷ / ₁₀ %	2 ⁷ / ₁₀ %	2 ⁷ / ₁₀ %
Delverijen:	12 ² / ₁₀ %	4 ⁷ / ₁₀ %	4 ¹ / ₁₀ %	22 %	2 ⁷ / ₁₀ %	2 ⁷ / ₁₀ %	2 ⁷ / ₁₀ %	1 ⁷ / ₁₀ %
Staatsscholen onder Wet no. 15, '96:	1 %	2 ⁷ / ₁₀ %	2 ⁷ / ₁₀ %	1 ⁷ / ₁₀ %	2 ⁷ / ₁₀ %	—	—	2 ⁷ / ₁₀ %
Totaal 1897:	56 ⁷ / ₁₀ %	24 ¹ / ₁₀ %	12 ² / ₁₀ %	93 ⁹ / ₁₀ %	4 ² / ₁₀ %	1 ² / ₁₀ %	2 ⁷ / ₁₀ %	6 ⁷ / ₁₀ %
Totaal 1896:	58 ⁷ / ₁₀ %	25 ⁷ / ₁₀ %	13 ⁷ / ₁₀ %	93 %	4 ² / ₁₀ %	1 ⁷ / ₁₀ %	2 ⁷ / ₁₀ %	7 %
Staatsscholen te Pretoria: *)	12 ² / ₁₀ %	16 %	23 ² / ₁₀ %	51 ⁴ / ₁₀ %	25 ³ / ₁₀ %	17 ³ / ₁₀ %	5 ² / ₁₀ %	48 ² / ₁₀ %

*) Geheel afzonderlijk berekend.

UITGAVEN DOOR DEN STAAT VOOR HET ONDERWIJS IN DE
Z.-A. REPUBLIEK OVER HET DIENSTJAAR 1897.

Departement:

Personeel.....	£6011	3	11	
Inspecteurs van Scholen.....	2781	4	4	
Reiskosten idem	1638	13	6	
				<u>£10381 1 9</u>

Subsidiën aan Scholen:

Gewoon lager onderwijs.....	£38698	2	10	
Middelbaar idem	4012	15	0	

Kinderen van onvermogende ouders:

Lager onderwijs	20171	5	2	
Middelbaar idem	370	2	3	
Scholen van minder dan 14 leerlingen.....	852	11	1	

Scholen volgens E. V. R. besl. art. 344/92:

Lager onderwijs	1106	0	0	
Middelbaar idem	60	15	0	
Logiesgelden volgens Wet no. 14. 1896.....	13562	0	8	
Assistenten en kweekelingen-onderwijzers id.	384	11	2	
Subsidie schoolmeubelen idem.....	1507	0	3	
Renten op voorschotten.....	396	4	9	
Reiskosten onderwijzers	2372	13	0	
Hout en ijzer.....	8278	10	11	
				<u>91772 12 1</u>
Subsidie voor huur schoollokalen				5911 7 9
Huur gebouwen v. Staatsscholen en Tehuizen				685 10 0

Onderwijs op de Goudvelden:

Personeel.....	£2705	0	6	
Schoolbehoefte £35 1/- en meubilair £741 7/6	776	8	6	
Huur gebouwen	291	4	0	
Reparatie idem	369	15	0	
				<u>£4142 8 0</u>

Waarvan af:

Ontvangen schoolgelden.....	302	0	9	
				<u>3340 7 3</u>

Staatsgymnasium en Mijnschool te Pretoria:

Personeel Gymnasium.....	£7480	18	5	
Schoolbeh. £7 15/6 en meub. id. £418 14/3	426	9	9	
Personeel Mijnschool	918	17	1	
Schoolbehoefte £22 7/6 en meub. id. £184 6/3	206	13	9	
				<u>£9032 19 0</u>

Waarvan af:

Ontvangen schoolgelden.....	397	10	0	
				<u>8635 9 0</u>

Transporteer £121226 7 10

	Transport.....	£121226	7	10	
Staatsmodelschool te Pretoria :					
Personeel.....		£5058	2	1	
Schoolbeh. £36 12/3 en meubilair £856 12/1		893	4	4	
		£5951	6	5	
Waarvan af :					
Ontvangen schoolgelden.....		775	0	0	5176 6 5
Staatsmeisjesschool te Pretoria :					
Personeel		£2787	2	8	
Schoolbeh. £29 2/6 en meubilair £189 1/5		218	3	11	
		£3005	6	7	
Waarvan af :					
Ontvangen schoolgelden.....		792	16	3	2212 10 4
Kostschool van de Staatsmeisjesschool te Pretoria :					
Tekort kostgelden.....		£211	17	3	
Meubilair.....£1164 0 8					
Waarvan af :					
Ontvangen intregelden		111	0	0	
		1053	0	8	1264 17 11
Staatstehuizen voor jongens :					
Tekort kostgelden		£1273	7	5	
Salarissen Huisvaders.....		655	0	4	
Meubilair..... £995 8 5					
Waarvan af :					
Ontvangen intregelden		243	0	0	
		752	8	5	2680 16 2
Onderwijs en verpleging van doofstommen en blinden uit de Z. A. Republiek aan het Instituut te Worcester (Knapkolonie):					
School-, kost- en reisgelden, kleeren, enz...		£981	17	5	
Waarvan af :					
Bijdragen van ouders.....		63	0	0	919 17 5
Studiebeurzen :					
Uitbetaalde beurzen		£5370	0	0	
Salaris Secretaris van de Beurs-Commissie en toezicht op leerlingen in Nederland		350	0	0	
Onkosten Beurs-Commissie		187	15	0	
		5887	15	0	
Honoraria aan verdienstelijke onderwijzers (essen)		487	10	0	
Toelage Onderwijzers-Vereeniging in de Z. A. Republiek		100	0	0	
Onkosten Curatoria		329	18	0	
Examens		pro memo			
		5887	15	0	
		487	10	0	
		100	0	0	
		329	18	0	
		pro memo			
		£140285	17	1	

TABEL III. OVERZICHT VAN HET AANTAL DORPS- EN WIKSSCHOLEN EN DE SCHOLEN OP DE DELVERIEN,

die gedurende het dienstjaar 1897 langer of korter bestaan hebben, alsmede van het gemiddeld aantal leerlingen per kwartaal, vallende onder de rubrieken van Lager- en Middelbaar Onderwijs. (Op deze tabel komen ook voor de leerlingen der Staats-Modelschool en der Staats-Meisjesschool te Pretoria, die op de voorafgaande tabellen niet in aanmerking zijn genomen. De leerlingen der Examen-Klassen (32) en die van het Gymnasium en de Mijschool (84) zijn niet bij M.O. gerekend. Met inbegrip van dezen bedraagt het grootst-gemiddeld getal 11552).

DISTRİKTEN.	Dorpscholen.	AANTAL LEERLINGEN.			Wijksscholen.	AANTAL LEERLINGEN.			Scholen op Delverijen.	AANTAL LEERLINGEN.			Statsscholen.	AANTAL LEERLINGEN.			Totaal Scholen en Leerlingen in 1897.		Totaal Scholen en Leerlingen in 1898.	
		Lager Onderwijs.	Middelbaar Onderwijs.	Totaal.		Lager Onderwijs.	Middelbaar Onderwijs.	Totaal.		Lager Onderwijs.	Middelbaar Onderwijs.	Totaal.		Lager Onderwijs.	Middelbaar Onderwijs.	Totaal.	Scholen.	Leerlingen.	Scholen.	Leerling n.
Bloemhof	2	95	—	95	8	169	10	179	—	—	—	—	—	—	—	10	274	14	166	
Carolina	1	47	8	55	7	100	5	114	—	—	—	—	—	—	—	8	169	8	129	
Ermelo	2	112	16	128	12	83	9	98	—	—	—	—	—	—	—	14	226	16	182	
Heidelberg	2	103	23	126	20	219	3	222	31	1908	131	2042	2	43	6	49	55	2439	38	1842
Krugersdorp	—	—	—	—	15	269	1	270	5	243	11	254	—	—	—	—	20	54	18	380
Lichtenburg	1	103	11	114	12	248	6	254	—	—	—	—	—	—	—	13	368	13	261	
Lijdenburg	3	143	5	148	19	217	7	224	—	—	—	—	1	72	12	84	23	456	16	256
Marico	2	98	4	97	16	468	20	488	—	—	—	—	—	—	—	18	585	17	392	
Middelburg	2	143	23	166	44	577	34	611	—	—	—	—	—	—	—	46	777	41	526	
Potchefstroom	4	440	77	517	45	761	47	808	3	72	13	85	1	68	15	83	53	1493	43	1172
Piet-Retief	1	17	1	18	5	97	8	105	—	—	—	—	—	—	—	6	123	7	89	
Pretoria	5	403	19	422	55	641	22	663	—	—	—	—	2	234	209	443	62	1528	53	709
Rustenburg	2	55	14	69	51	782	22	804	—	—	—	—	—	—	—	53	873	42	693	
Standerton	2	105	1	106	19	182	8	190	—	—	—	—	—	—	—	21	296	24	169	
Utrecht	2	89	12	101	6	40	2	42	—	—	—	—	—	—	—	8	143	6	109	
Vrijheid	1	114	32	146	11	191	4	185	—	—	—	—	—	—	—	12	331	10	209	
Wakerstroom	2	105	6	111	9	82	—	82	—	—	—	—	—	—	—	11	193	10	121	
Waterberg	2	94	9	103	11	198	6	204	—	—	—	—	—	—	—	13	307	10	199	
Wolmaranstad	1	54	7	61	6	81	5	86	—	—	—	—	—	—	—	7	147	—	—	
Zoutpansberg	1	51	4	55	8	103	1	104	—	—	—	—	—	—	—	9	159	8	139	
Swazieland	1	23	2	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	25	1	25	
Totaal 1897...	39	2389	274	2663	379	5513	220	5733	39	2223	158	2381	6	417	242	659	463	11436	—	—
Totaal 1896...	31	1487	216	1703	330	4004	157	4161	31	1734	170	1904	—	—	—	—	—	—	395	7763

De volgende tabellen (IV) geven de verdeling van de leerlingen over de verschillende standaarden aan. Ter vergelijking zijn de getallen van 1896 naast die van 1897 geplaatst.

TABEL IV a.

Tijdperk.	Aantal Leerlingen Lager Onderwijs.							
	Stand. I.		Stand. II.		Stand. III.		Totaal.	
	1897	1896	1897	1896	1897	1896	1897	1896
1e kwartaal	5753	3912	2748	1903	1414	981	9915	6796
2e kwartaal	6236	4024	2574	2067	1468	1127	10278	7218
3e kwartaal	6786	4583	2812	2069	1490	1188	11088	7840
4e kwartaal	6355	4001	3013	1940	1777	978	11145	6919

TABEL IV b.

Tijdperk.	Aantal Leerlingen Middelbaar Onderwijs.							
	Stand. IV.		Stand. V.		Stand. VI.		Totaal	
	1897	1896	1897	1896	1897	1896	1897	1896
1e kwartaal	563	309	207	90	85	13	855	412
2e kwartaal	583	391	220	127	83	43	836	561
3e kwartaal	625	408	209	142	45	70	879	620
4e kwartaal	656	385	235	131	63	63	954	584

TABEL IV c.

Tijdperk.	Totaal Aantal Leerlingen Lager en Middelb. Onderwijs.				
	1897.				1896.
1e kwartaal	9915 + 855		10770		7208
2e kwartaal	10278 + 886		11164		7779
3e kwartaal	11088 + 879		11967		8180
4e kwartaal	11145 + 951		12099		7503

Volgens de registers bedroeg 't schoolverzuim gemiddeld bijna 12 % en wel in Stand. I 12²/₁₀ %, in Stand. II 13¹/₁₀ %, in Stand. III 11²/₁₀ %, in Stand. IV 12¹/₁₀ %, in Stand. V 10³/₁₀ % en in Stand. VI 11 %.

Van deze leerlingen waren er gemiddeld 63³/₁₀ % van 6 tot 12 jaar, 29¹/₁₀ % van 13 tot 16 jaar en 7¹/₁₀ % boven 16 jaar.

Uit de volgende tabel blijkt, door hoeveel leerlingen gemiddeld per kwartaal onderwijs werd genoten in de verschillende leervakken, door de wet voorgeschreven of aanbevolen.

TABEL V.

L E E R V A K.	Aantal leerlingen in 1897.	Aantal leerlingen in 1896.
Bijbelsche Geschiedenis.....	11620	8241
Lezen	11859	8021
Taalkunde	5692	4032
Rekenen.....	11530	7772
Aanschouwingsonderwijs	5891	3996
Schrijven	11566	8130
Recitatie	11017	7806
Zangkunde { praktijk	11142	7721
{ theorie.....	4091	3184
Vreemde talen { Engelsch	2326	1533
{ Duitsch	6	34
{ Fransch	20	36
Geschiedenis { der Z. A. Republiek.....	6061	4886
{ van Zuid-Afrika.....	1631	1429
{ Algemeene	390	270
Aardrijkskunde { der Z. A. Republiek.....	1949	1561
{ van Zuid-Afrika.....	871	653
{ Algemeene	594	424
Vormleer {.....	732	501
Teekenen	1090	751
Stelkunde	68	47
Meetkunde	46	47
Natuurkunde	53	84
Plantkunde	8	14
Dierkunde	12	5
Handelscorrespondentie	3	5
Boekhouden	3	9
Handwerken	1001	891
Handenarbeid (Slôjd).....	5	7
Opvoedkunde	6	—

TABEL VI. OVERZICHT VAN DE GEZAMENLIJKE INSPECTIËN VAN DE INSPECTEURS VAN SCHOLEN
gedurende het jaar 1897.

INSPECTEUR.	Tijdvak.	Aantal scholen geïnspecteerd.	Aantal leer- lingen op het Register.	Aantal leer- lingen tegen- woordig bij de Inspectie.	Beneden Standaard.	Standaard I.		Standaard II.		Standaard III.		Standaard IV.		Standaard V.		Standaard VI.	
						Geïnspec- teerd.	Over- geplaatst.	Geïnspec- teerd.	Over- geplaatst.	Geïnspec- teerd.	Over- geplaatst.	Geïnspec- teerd.	Over- geplaatst.	Geïnspec- teerd.	Over- geplaatst.	Geïnspec- teerd.	Over- geplaatst.
J. K. M. Te Boekhorst.	1e kwartaal	20	1208	948	—	454	82	310	54	113	19	46	2	17	4	8	—
	2e „	25	850	761	7	528	126	149	18	54	10	21	1	9	—	—	—
	3e „	27	1423	1224	8	784	221	248	142	136	79	46	42	9	7	1	—
	4e „	27	2076	1489	9	942	209	337	77	157	33	32	2	19	3	2	2
	totaal in	1897	99	5557	4422	24	2703	588	1044	291	460	141	145	47	54	14	11
	1896	109	4161	3015	4	1938	—	647	—	294	—	106	—	25	—	5	—
H. Moora.	1e kwartaal	20	610	563	6	351	58	130	41	61	24	20	10	1	1	—	—
	2e „	29	1157	1018	19	553	78	228	77	146	47	58	27	28	19	4	4
	3e „	25	901	828	6	440	28	186	19	108	4	51	—	23	—	15	—
	4e „	36	1374	1196	20	666	71	257	51	185	15	61	—	21	4	4	—
	totaal in	1897	110	4042	3605	51	2010	235	801	188	500	90	190	37	78	24	23
	1896	81	2998	2516	17	1385	—	534	—	362	—	152	—	70	—	13	—
J. Nieuwenhuize.	1e kwartaal	18	500	469	3	281	41	106	36	63	17	16	4	2	—	1	1
	2e „	17	359	326	5	202	34	68	13	42	13	12	3	2	—	—	—
	3e „	20	561	538	2	320	62	115	36	78	24	19	4	4	—	—	—
	4e „	27	848	755	10	414	79	172	50	108	35	39	8	10	3	5	—
	totaal in	1897	81	2268	2088	20	1217	216	461	140	291	89	86	19	18	3	6
	1896	78	1683	1522	13	923	—	345	—	190	—	55	—	8	—	—	—

INSPECTEUR.	Tijdvak.	Aantal scholen geïnspecteerd.	Aantal leer- lingen op het Register.	Aantal leer- lingen tegen- woordig bij de Inspectie.	Beneden Standaard.	Standaard I.		Standaard II.		Standaard III.		Standaard IV.		Standaard V.		Standaard VI.	
						Geïnspec- teerd.	Over- geplaatst.	Geïnspec- teerd.	Over- geplaatst.	Geïnspec- teerd.	Over- geplaatst.	Geïnspec- teerd.	Over- geplaatst.	Geïnspec- teerd.	Over- geplaatst.	Geïnspec- teerd.	Voldaan.
T. C. Stoffberg.	1e kwartaal	26	470	441	—	273	31	113	21	41	3	14	—	—	—	—	—
	2e "	20	633	531	4	332	62	113	27	90	28	35	10	6	3	5	1
	3e "	35	645	616	2	412	65	125	48	63	20	14	5	—	—	—	—
	4e "	31	507	471	1	239	62	100	24	67	6	45	—	11	—	7	—
	totaal in	1897	112	2258	2100	7	1256	220	451	120	261	55	108	15	17	3	12
	1896	62	1717	1568	10	818	—	418	—	225	—	72	—	29	—	6	—
J. L. Moerdijk.	1e kwartaal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2e "	22	791	677	7	399	80	184	65	66	27	24	8	2	—	2	—
	3e "	40	1212	1123	3	696	146	279	60	101	16	41	4	6	1	—	—
	4e "	32	887	838	5	521	106	215	49	73	12	21	3	7	—	1	—
	totaal	94	2890	2633	15	1616	332	678	174	240	55	86	15	15	1	3	—
H. Visscher.	1e kwartaal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2e "	12	267	236	—	105	33	71	23	40	14	1	—	—	—	—	—
	3e "	20	593	550	—	336	58	133	25	69	9	16	1	3	—	—	—
	4e "	9	680	631	1	163	79	122	59	140	79	114	90	70	59	6	3
	totaal	41	1540	1425	1	604	170	329	112	249	102	131	91	73	59	6	3
Groot totaal in.....	1897 :	547	18555	16287	118	9411	1761	3764	1025	2001	532	746	224	255	104	61	11
	1896 :	456	13422	11169	92	6335	—	2521	—	1426	—	598	—	203	—	36	—

74

GETUIGSCHRIFTEN UITGEREKT DOOR:

Inspecteur.	In St. III.	In St. IV.	In St. V.	In St. VI.	Totaal
J.K.M. Te Boekhorst	23	11	7	3	49
H. Moora	6	3	3	1	13
J. Nieuwenhuize	11	5	1	—	17
T. C. Stoffberg	15	3	1	2	21
J. L. Moerdijk	6	—	—	—	6
H. Visscher	14	15	11	—	40
Totaal in 1897	80	37	23	6	146
Totaal in 1896	81	32	17	3	133

Het gezamenlijk aantal inspectiën bedroeg 547. In 't geheel werden 232 s. helen slechts éénmaal, 156 tweemaal en 1 driemaal geïnspiceerd.

AMBTENAREN.

Superintendent van Onderwijs — Dr. N. Mansvelt,	jaarwedde £1350
Secretaris Dept. van Onderwijs — C. G. de Jonge Fzn.,	” 650
Tweede dito — A. H. H. Sausenthaler,	” 500
Klerk-Boekhouder — Th. H. H. de Moor,	” 450
Klerk — C. B. van Vooren,	” 400
” — J. Vegter,	” 350
” — F. H. Olland,	” 350
” — W. Tolsma,	” 350
” — H. N. J. van der Merwe,	” 325
” — J. P. Jurrius,	” 325
” — J. J. de Kock Michau,	” 300
” — P. J. v. d. Westhuysen,	” 300
” — N. D. Groeneveld,	” 300
” — G. J. Otto,	” 275
” — A. J. v. d. Walt,	” 250
” — K. J. Fischer,	” 225
” — J. J. v. d. Westhuysen,	” 200
” — (vacant)	” 150

INSPECTIE VAN SCHOLEN.

Inspecteur van Scholen — J. K. M. te Boekhorst,	” 500
” ” ” — J. Nieuwenhuize,	” 500
” ” ” — H. Moora,	” 500
” ” ” — T. C. Stoffberg,	” 500
” ” ” — J. L. Moerdijk,	” 500
” ” ” — H. Visscher,	” 500

Elk dezer heeren geniet jaarlijks voor reiskosten £300.

STAATSGYMNASIUM.

De leerlingen van het Gymnasium, zooals het thans volgens Wet No. 8, 1892, artt. 47—60, bestaat, zijn verdeeld in twee afdelingen, n.l.:

- a. het Literarisch of Klassiek Departement en
- b. het Wetenschappelijk Departement.

De leerlingen der eerste afdeling worden voorbereid voor het Hooger Onderwijs aan eene Europeesche Universteit; die der tweede afdeling voor de Mijnschool en wetenschappelijke en landsbetrekkingen.

Het Curatorium bestaat uit:

den Superintendent van Onderwijs, ex-officio Voorzitter.	
den heer C. E. Schutte,	} Leden door de Regeering aangesteld.
" " G. A. A. Middclberg,	
" " J. S. Smit,	
Ds. M. J. Goddefroy,	
Ds. P. Postma, B. A.,	} Leden door den Eersten Volksraad gekozen.
Ds. A. J. Louw, Heidelberg,	
den heer A. D. W. Wolmarans,	
" " F. P. J. v. Nikkelen Kuyper,	

Rector, Docent Klassieke Letteren — Dr. H. Reinink,	jaarwedde £950
Docent Klassieke Letteren — J. Beigmans, L.H.C.,	" 800
" " " — H. J. Bijleveld, L.H.C.,	" 800
Docent Natuurkundige Wetenschappen — Dr. E. J. Evers,	" 800
Docent Engelsche Taal- en Letterkunde — W. A. Mac-	
adyen, B.A., L.L.B.,	" 800
id. id. id. — W. Stoney, (berekend naar)	" 800
Docent Nederl. Taal- en Letterkunde — J. F. M. Wolf,	" 800
Docent Nederl. Taal — N. Hofmeyr, B.A.,	" 800
Docent Wiskunde — W. Louis,	" 800
" " — A. B. Bartmann, M.A.,	" 800
Docent Duitse en Fransche Taal- en Letterk. — E. Dittmar,	" 800
Docent Fransche Taal- en Letterk. — E. M. Ellenberger, B.A.,	" 800
Leerbaar Handteekenen en Slöjd — J. F. Hondius,	" 500
Buitengew. Docent Lijntekenen etc. — J. H. Hollenbach,	10s. 6d. per uur
" " Snelschrijven — M. S. J. C. van Tijen,	jaarwedde £100
Conciërge — F. J. Wulfse,	" 150

STAATSMODELSCHOOL.

Hoofd der Modclschool — F. W. Wagner,	jaarwedde £700
Assistent Normaalklasse — O. Boersma,	" 400
2de " " — C. R. Frowein,	" 375
1ste Assistent — N. Tromp,	" 400
2de " — P. J. Möller,	" 375
3de " — J. de Bruijn,	" 350
4de " — J. J. v. d. Merwe	" 325
5de " — B. Veenemans	" 325
6de " — M. Vaandrager,	" 325
7de " — M. Ribbens,	" 300
8ste " — J. P. Bredell,	" 300
9de Assistent — Mej. M. Turkstra,	" 200
10de " — Mej. J. M. Susan,	" 200
Onderwijzer voor de Engelsche taal — A. F. Harington,	" 300
" Mineralogie — Dr. J. W. Fockens,	" 200
" Teekenen en Slöjd — J. F. Hondius (zie Gymnasium).	
" Gymnastiek — J. Straatman,	7s. 6d. per uur
" Muziek — M. de Groot,	10s. " "
Conciërge — L. Pronk,	jaarwedde £150

MIJNSCHOOL.

Directeur — Dr. H. G. Breijer,	jaarwedde £950
Leerbaar Rechtl. Teekenen — J. H. Hollenbach,	10s. 6d. per uur

STAATSMEISJESSCHOOL.

Directrice — Mejuffrouw A. E. Adriani,	jaarwedde £300
Leerares — " C. Schiele,	" 275
Assistent-Leerares — Mej. C. A. Doyer,	" 250
2c Assistent-Leerares — Mej. Rosina Bantjes,	" 250
Leerares voor het Engelsch — Mej. M. M. Vcale,	" 250
Ass. " " — " O. Daly,	" 70
1ste Assistente — Mevr. M. C. Lamaison—Schouwcnburg,	" 250
2de Assistente — Mej. C. Roodhuijzen,	" 225
3de Assistente — Mej. E. A. Schoevers,	" 200
4de Assistente — Mej. J. W. Wagner,	" 175
5de Assistente — Mej. G. Susan,	" 150
6de Assistente — Mej. M. Haafkens,	" 150
7de Assistente — Mej. C. H. v. d. Wal,	" 150
8ste Assistente — Mej. A. E. de Jonge,	" 150
Onderwijzeres in den zang — Mevr. H. C. M. Bal—van Lier, 10s. per uur	
" voor Duitsch en Gymnastiek — Mej. M. Polack, jaarw. £200	
Onderwijzer Handteekenen — F. D. Oerder, 10s. per uur	

STAATSTEHUIZEN.

Voor jongens, die het Gymnasium en de Modelschool te Pretoria bezoeken, zijn Tehuizen geopend onder bestuur van het Curatorium van genoemde scholen.

Hoofd van het Eerste Tehuis — R. D. Collins,	jaarwedde £300
" " " Tweede Tehuis — H. S. du Plessis,	" 250
(met ingang v. 24 Dec. '98 op verzoek ontslagen).	
Tijdelijk Hoofd van het Derde Tehuis — P. J. Möller,	ongeveer 120

Kostgeld: £36 per jaar.

Entreegeld: £3 voor ééns.

KOSTINRICHTING VOOR MEISJES.

Aan de Staatsmeisjesschool is een kostinrichting verbonden onder toezicht van de Directrice der school.

Huishoudster (voorloopig) — Mej. E. Munnik,	jaarwedde £120
" " — Mej. Griffith	" 120
Verpleegster — Mej. L. Roorda,	" 180
Tuinman — W. M. Nijenes,	" 240

Kostgeld: £36 per jaar.

Entreegeld: £3 voor ééns.

GESCHIEDSCHRIJVER.

Wd. Geschiedschrijver — Dr. J. W. G. van Oordt,	jaarwedde £200
" " M. W. Pretorius,	" £300

BEURS-COMMISSIE.

De Beurs-Commissie bestaat uit:

den Superintendent van Onderwijs,
den heer W. Louis, Secretaris.
den heer C. E. Schutte, Landdrost van Pretoria,
den heer H. Schoeman,
Ds. P. Postma, en

de volgende vijf Leden van den Eersten Volksraad:

de E. A. Heeren A. D. Wolmarans, Voorzitter, J. de Clecq
J. Meijer, P. J. Schutte en W. H. van Niekerk,

LIJST VAN ONDERWIJZERS EN ONDERWIJZERESSEN,
in dienst van het Gesubsidiëerd Onderwijs en het Staatsonderwijs in de
Zuid-Afrikaansche Republiek.

Namen.	Sekse.	Namen.	Sekse.
Adriani, A E	v	Botha, W J	m
Andrews, John	m	Botha, S P v Wijk	"
Andrews, Jane	v	Bouwer, B D	"
Angerstein, H	m	Bredell, E H	v
Anspach, D	"	Bredell, J	m
Bal-Van Lier, H C	v	Bresler, M	"
Bailcy, J A	m	Brill, A C	v
Bantjes, R	v	Brink, G J	"
Barnard-Cochius, A C	"	Brink, M	"
Basson, J	"	Brink, M C	m
Bate, J	m	Broeck, G P v d	"
Beer, C E de	"	Broekhuizen, R C van	"
Beer, J F de	"	Broese, J H	"
Beer, M de	v	Brugge, C B F ter	"
Beer, M C E de	"	Bruggen, J van	"
Bekker, J J	"	Bruggen, R van (Kw.)	v
Bender, F H J	m	Brunner, B	"
Berg, R F	"	Bruijn, J	m
Berg, K v d	v	Bruijn, J de	"
Berge, Ph v d	m.	Bruijn, J J de	"
Betist, H	"	Burridge, G W	"
Beukenkamp, P C	"	Byrne, R J	v
Beukenkamp, W	"	Carst, C Hartmann-	"
Beijnum, J E van	"	Casteleijn, H C	m
Bisschoff, Th Ch	"	Cate, H ten	"
Bisschop, A B	"	Cillie, G F	"
Blerk, C van	v	Clelland, Th Mc	"
Blom, A	m	Cock, J E de	v
Blijenburgh, J W van	"	Cock, M A B de	v
Bode, K F	"	Coetsee, J J	m
Bodenstein, A (Kw.)	v	Coetzee, M A (Kw.)	"
Boer, P de	m	Coetzee, S N	"
Boer, U de	"	Coller, J van	"
Boer, W de	"	Coller, J A van	"
Boersma, J	"	Collins, M	v
Boersma, O	"	Conradie, J W	"
Boersma, S	"	Cornish, D H	"
Bok, P R	"	Cronjé, D C	m
Boneschans, H	"	Cullingworth, B E	v
Born, O L W v d Ploeg	"	Dafel E M	"
Bosch, J H	"	Dafel, J J (Kw.)	m
Boshoff, J J	"	Dalen Kzn., H van	"
Bosman, D G (Kw.)	"	Dalton, E E	"
Bosman, E C	"	Dam, J L van	"
Bosman, H	v	Daly, O	v
Bosman, I D	m	Dempers, H	m
Bosman, L D C	"	Deventer, G van (Kw.)	"
Bosman, S	v	Diehl, J C	"
Boss, J H	m	Dinter, J van	"
Bot, B H	"	Domisse, J	v
Botes, N L. (Kw.)	"	Dönges, T A	m
Botha, A D	v	Dormehl, J C	v
Botha, A M	"	Doyer, O	"
Botha, C	m	Dreyer, P G	m
Botha, E	v	Drimmelen, P van	"
Botha, J J	m	Drost, J	"

Namen.	Sekse.	Namen.	Sekse.
Drost, L A F D (Kw.)	v	Grobler, N J	m
Druten, M J van	"	Groenenstein, A N	"
Dumont, F	m	Groeneveld, D H	"
Dunbar, W	"	Groeneveld, P F	"
Dijk, C van	v	Groenewald, L J	"
Dijl, J van	m	Groot, M de	"
Keden, J S van	"	Grové, A P	"
Rigeman, W A M	"	Grijs, A de	"
Eksteen, C E	v	Haaff, G W van 't	v
Ellerman, G v d Berg	m	Haaff, J P van 't	"
Ellewece, R J van	v	Haafkens, M	"
Eloff, E H	m	Haar, G E ter	m
Kloff, E P (Kw.)	v	Haarhoff, I J	"
Eloff, S J P (Kw.)	m	Haas, G A C D de (Kw)	"
Engelbrocht, C C W (Kw.)	"	Hagen, J	"
Erasmus, Jr., J A	"	Hamman Jr, C K	"
Esterhuijsen, W	"	Hamman, E (Kw)	v
Rijbers, F	"	Hamman, M	"
Eyssen, S E van	v	Hamer, J	m
Fuddegon, P C J L G F	m	Hamer, Ph E	v
Faustmann, G F C	"	Harrington, A F	m
Fenix, E M	v	Harms, O	m
Ferreira, A J	"	Harn, J van	m
Fischer, J F	m	Hartzenberg, J J	m
Floor, J J	"	Hauptfleisch, J la Roux	m
Fockens, Dr. J W	"	Heerden, A van	v
Foord, Z M C (Kw.)	v	Heimel, G L	m
Fourie, C J A	m	Helderman, H D v Palenstein	nr
Fourie, H A	"	Hendriks, M A	m
Fourie, P C J	"	Hendriksen, J	m
Fourie, P J	"	Herbst, C A	m
Fourie, W M	"	Hermann, J B	m
Frowein, C R	"	Healinga, P	m
Gaarkeuken, D J	"	Hess, E (Kw.)	v
Gaarkeuken, S	"	Hess, H	v
Gangel, C F B	"	Hesse, H A W	m
Ganswijk, F W ten Z	"	Heunis, H A	m
Garson, M	v	Heijningen, A J van (Kw.)	v
Gass, J A van	"	Heijningen, J H van	m
Geertsema, G K	m	Heijstek, H	m
Geertsema, J C	"	Heijstek, J (Kw.)	m
Gehle, Jr., J W	"	Hiemstra, S W	m
Golderman, G J	"	Hof, A op 't	m
Genis, E J	"	Hogenkamp, G	m
Genis Sr., J	"	Hollenbach, M K	v
Genis, J G	"	Hölzgen, F J	m
Genis, M de Graaf (Kw.)	v	Homfeld, J	m
Gerdes, F H	m	Hondius, J F	m
Geijer, G E	"	Hoven, Th J v d	v
Geijer, S (Kw.)	v	Hoytema, D van	m
Gilau, H J	m	Hugo, A	v
Goot, C v d	"	Hugo, M E	"
Gouws, C	v	Hugo, J W	m
Gouws, J M	"	Hugo, S	"
Graaff, J L A de	m	Hugo, S F	"
Graff, J H P	"	Human, C	v
Grevelink, C	v	Human, P I	"
Grevelink, C C	m	Human, T	m
Grobler, A S	v	Hutchinson, J	v
Grobler, G H (Kw)	m	Ingen, Ph van	m
Grobler, L J P	"	Jager, H M de (Kw.)	v
Grobler, M E	v	Jankowitz, E	"

Namen.	Sekse.	Namen.	Sekse.
Jansen, C	m	Landsberg, E G	m
Jansen, E (Kw.)	v	Lang, J de	"
Jatho, E	m	Lange, J A	v
Johannes, J H C	"	Lange, Z (Kw.)	"
Johnson, A D	"	Leersum, A van	m
Jonker, B	v	Liebenberg, D P	"
Jooste, A M	"	Liefde, H de	"
Jooste, D C	"	Liere, M van	"
Jooste, F. A	m	Limpers, D	"
Joosten, T	m	Lingen, A C J van	v
Jordaan, S D J	"	Lingen, A L van	m
Joubert, D J	"	Lochner, F C	"
Joubert, F	"	Lombard, J C	"
Joubert, G J	"	Lötz, C H	v
Joubert, G J J	"	Louw, G C	"
Joubert, H (Kw.)	v	Louw, H R	m
Joubert, S G	m	Lub, J	"
Jurrius, J P	"	Lubbe, D M (Kw.)	v
Kachelhoffer, J F J	"	Luipen, J van	m
Kamp, J	"	Maartens, A	v
Kamp, W M	"	Maas, E	m
Kastein, J F	"	Maas, E M v d	"
Keet, E C	v	Maas, M v d	"
Keet, H F	m	Malan, J J	"
Keet, M C	v	Malan, J M	"
Kirstein, A (Kw.)	"	Malan, J S	v
Klazinga, A H	m	Malan, P J	m
Klerk, J J de	"	Malherbe, E	v
Klerk, P W J P de	"	Malherbe, J P	m
Klooster, W	"	Malherbe, K	v
Kloppers, B B	"	Malherbe, P	m
Kloppers, P J	"	Mammes, A M E	v
Knetemann, C	v	Manneken, A	m
Knipe, R A	m	Mantel, S	"
Knobel, J C	"	Marais, E J	"
Koch, C	v	Marais, H J	v
Koch, D E	"	Marais, M E	"
Kock, C G de	m	Maritz, D M (Kw.)	"
Kock, F de	"	Mark, C v d	m
Kock, G S de	"	Mark, J v d	"
Koedijk, W	"	Marren, W J Morgan	"
Koelman, J H G	"	Martinson, A	v
Koelman, J	"	Mason, L M J	"
Kock, J L de	"	Mason, M C	"
Kok, M R de	v	Meeth, A	m
Kok, N de	"	Meiring, A	v
Koning, W A	m	Meiring, M	v
Koot, W D	"	Mejeur, J.	m
Kooijker, A H	"	Mennega, E	"
Kooijker, G C	"	Mennega, W	"
Kooijker, L T	"	Merwe, D S v d (Kw.)	"
Kossen, F	v	Merwe, D S v d	"
Kriel, J F	m	Merwe, G J v d (Kw.)	"
Kriel, L M	"	Merwe, H J S v d	"
Krige, L J	v	Merwe, J L M v d (Kw.)	"
Krige, M E	"	Merwe, J J v d	"
Kruger, J H	m	Merwe, J P v d	"
Kruger, J C	"	Merwe, J W v d	"
Kuijs, B de	v	Meijer, C	"
Laage, J	m	Meijer, E E (Kw.)	"
Lamaison, M C	v	Meijer, K C H	"
Lamb, A	"	Meijer, L	"

Namen.	Seksc.	Namen.	Seksc.
Meijers, C J F J	m	Pienaar, P J	m
Moerdijk, J L	"	Pietersen, G M (Kw)	v
Moerdijk, P	"	Pittius, S M Gey van (Kw.)	"
Moerkerken, G van	"	Plessis, A M du	v
Mocke, R (Kw.)	v	Plessis, D H du	m
Möller, P J	m	Plessis, J C M D du	"
Momsen, I J	m	Plessis, M du	v
Monjé, J C	v	Plessis, P J du	m
Moore, J E	"	Plokhooy, C	"
Morris, M	"	Plooy, A G du	"
Mörs, P	m	Poel, H A T v d	"
Mostert, J G	"	Polderman, J W D	"
Mulder, C E	"	Postma, A	v
Muller, D A	"	Postma, A	"
Müller, F J (Kw.)	v	Postma, I (Kw.)	"
Muller, J	m	Praag, F van	"
Mijburgh, P G	"	Prak, N	m
Naudé, C F	"	Preez, H du (Kw.)	"
Naudé, J F	"	Pretorius, G P (Kw.)	"
Naudé, W J	"	Pretorius, J P	"
Neeb, O A E	"	Pringle, A	v
Neethling, C L	"	Prinsloo, J S (Kw.)	"
Neethling, E	v	Pronk, A	v
Nelson, J	m	Putten, H van	m
Neser, A	v	Rademeyer, C F	"
Niehaus, R W	m	Rademeyer, M H	"
Niekerk, A B W van	"	Raman, A W	v
Niekerk, A M van	v	Raman, P A	m
Niekerk, E L van	m	Ratzeburg, M	v
Niekerk, J M van	"	Raupp, H	m
Niekerk, M E van	v	Reeders, J A	"
Niekerk, S V van	m	Reeders, M M E	v
Nienaber, F J C	"	Reenen, J G van	m
Nieuwenhuysen C	"	Reenen, S van	v
Niewoudt, J H	"	Reenen, W van	m
Nordin, O	v	Retief, A E	v
Nijse, G	m	Retief, D J	m
Obermeyer, J G	"	Retief, M J	v
Ochse, M J	v	Retief, P H (Kw.)	m
Offringa, W	m	Rey, S de la	v
Ogg, J	"	Reyneke, J C	m
Ollett, E B	v	Ribbens, M	"
Oost, H	m	Ridder, A d	"
Opperman, B (Kw.)	v	Ridder, J de (Kw.)	"
Opperman, G P	m	Roodhuizen, C	v
Opperman, J	v	Roos, M L	m
Ormel, Z	m	Roos, P P	"
Orr, K J Holmes	v	Rootmann, M	"
Otto, C J	"	Rooijen, A J C v (Kw.)	v
Page, J A	"	Rooijen, H H van	m
Parker, A	m	Rooijen, M J M van	v
Parker, H	"	Rooijen, M M C	"
Pearson, A W F	"	Rörich, W	m
Peereboom, T	"	Rose, C	"
Peeters, A M B	v	Ross, D	"
Peeters, J W	"	Ross, J	"
Pelser, J (Kw.)	m	Rossouw, D J	"
Pelser, P J	"	Rossouw, E C	v
Phillips, M	v	Rossouw, J H	m
Piccardt, N	m	Rossouw, S (Kw.)	v
Pienaar, H S	"	Rothman, A	"
Pienaar, M C (Kw.)	v	Rothmann, A J (Kw.)	"

Namen.	Seksc.	Namen.	Sekse.
Rothmann, J I,	v	Stegmann, J M	v
Rothmann, M E	"	Stephan, P J J	m
Roubaix, A de	"	Stevens, G	"
Roux, A (Kw.)	"	Steijn, C M	v
Roux, A G le	m	Steijn, G J B (Kw.)	m
Roux, F J R	"	Steijn, H H M	v
Roux, H S	v	Steijn, J R	m
Roux, I S le	m	Steijn, M H	"
Roux, J le	"	Stork, F W	"
Roux, J P J	"	Stumpf, H W	"
Roux, N (Kw.)	"	Susan, G	v
Rowan, W A B	"	Susan, J M	"
Ruijtenberg, A	"	Swanepoel, C J N	m
Russell, A	v	Swart, M	v
Reijneveld, M D van	"	Swaters, J H B	m
Rijst, E L v d	m	Tak, J van der	"
Saalbach, S F M	v	Taljaard, S S	v
Saidt, H K F W	m	Tapper, J L	m
Salon, J W	"	Teengs, A J	v
Schaepman, A P A I	"	Teesen, A C	m
Schcepers, E	v	Temmerman, C	"
Scheltens, J	m	Teves, G W	"
Schiele, C	v	Theron, S W	"
Schneider, A	"	Thesingh, M H G	"
Schoevers, E	"	Theunissen, J C	"
Schoon, J (Kw.)	"	Theunissen, J M E	v
Schouten, J J	m	Theunissen, M	"
Schuit, A A v d	v	Theunissen, M W	m
Schultz, I	"	Theysse, A L H	"
Schwartz, D Z	m	Thomassen, L	"
Scott, J J	"	Toit, A M S du	v
Scott, W C	"	Toit, E G J du	"
Shaw, J (Kw.)	"	Toit, H A M du	m
Sidwell, H B	"	Toit, H S du	"
Slabbert, G M J	"	Toit, J F du	"
Slabbert, H (Kw.)	v	Toit, J P du	"
Slebos, J C	m	Toit, R A du	"
Slikkerveer, W	"	Tredoux, Ch. J (Kw.)	v
Smart, A E	v	Trichardt, P F	m
Smart, A W	m	Tromp, N	"
Smeenk, D L L	v	Tuinen, G van	"
Smidt, A de	m	Turkstra, J	v
Smit, D P (Kw.)	"	Turkstra, M	"
Smith, E R	"	Twisk, W van	m
Smith, P A	"	Uilkens, T F	"
Smith, W P	"	Uijs, A M	v
Smook, D C	v	Uijs, J N	m
Smook, M M	"	Vahrmeijer, W D	"
Smuts, D S	m	Valencia, J L	"
Smuts, M	"	Vallentgoed, N	"
Smyth, C S	"	Vaandrager, M	"
Snijman, J C (Kw.)	"	Veale, M	v
Soer, J W A	"	Veenemans, B	m
Speelman, P	"	Velden, E O van	v
Spuy, D S A v d	"	Venter, G W (Kw.)	m
Spuy, J v d	v	Venter, P J	"
Spuy, M L v d (Kw.)	m	Venter, S (Kw.)	v
Staffeu, A	"	Venter, W A	m
Staffeu, Chr.	v	Verschuur, W E	"
Stander, H F	m	Verster, A Coetsce	v
Steen, L L	"	Verster, C	"
Steenhuisen, T	"	Verweij, D G J	m

Namen.	Sekse.	Namen.	Sekse.
Viljoen, D H	m	Westmaas, A	v
Viljoen, D J	"	Wet, A A le Roux de	m
Viljoen, J H	"	Wet, H C de	"
Viljoen, M C	"	Wet, J F de	"
Villiers, D J de	"	Wet, W J de	m
Villiers, P W de	"	Wiarda, D	"
Visscher, H	"	Wichmann, H F	"
Visser, G K C S	"	Wiechers, S G	"
Vlok, J A	"	Wielinga, J Y	"
Voges, W P	"	Wilkens, J	"
Volsteedt, J A R	"	Wilkens, W	"
Voordewind, H	"	Willemse, A J	"
Voormolen, P W	"	Willemsen, Izn. A	"
Vorster, S E	v	Wilson, H H	"
Vos, J J de	m	Wimmer, M	"
Vos, S B de	v	Winsen-Zeegers, A v	v
Vries, H de	m	Witt, G J de	m
Vrugt, H	"	Wit, H J de	"
Vuuren, A C J v (Kw.)	v	Wolde, K ten	"
Waal, Th. M de (Kw.)	v	Wolff, R E	"
Wagner, F W	m	Wolhuter, D A	"
Wagner, J W	v	Wolhuter, S P	"
Wal, C Haina v d	"	Wolters, A H	"
Walkenhorst, S	m	Woude, A v d	"
Walt, A J v d	"	Wüst, I	"
Walt, G J v d	"	Wuttig, H	"
Walt, G P v d	"	Wijk, G J C van	"
Walt, H J v d	"	Wijk, H van	v
Walt, P v d	"	Wijk, M G C v (Kw.)	"
Walt, Ph. J v d	"	Zegers, P	m
Wassenaar, A D	"	Zegers, J W (Kw.)	"
Webb, P	"	Zerbst, N J	m
Weber, H M	v	Zerwick, A Y (Kw.)	"
Webster, Th.	m	Zenner, P W van	"
Wechgelaar, H	"	Zietsman, P L (Kw.)	"
Wegerif, L C M	"	Zwanepoel, J H M	v
Wel, J v d	"	Zwarenstein, M	m
Wermeskerken, W v (Kw.)	v	Zijl, C J van	"
Wessels, W F	m	Zijl, M van	v
Westerhof, G K	"	Zijl, W van	"
Westhuizen, J W v d	"		

RAAD VAN EXAMINATOREN IN DE Z.-A. REPUBLIEK.

De Raad van Examinatoren is daargesteld door Wet no. 13, 1886, zooals gewijzigd door Wet no. 6, 1895.

De Raad bestaat uit tien leden, waarvan de Hoofdrechter, de Staatsprocureur, de Superintendent van Onderwijs, de Landmeter-Generaal en de Voorzitter van de Geneeskundige Commissie of diens plaatsvervanger ex-officio leden zijn. De overige vijf leden worden aangesteld door den Staatspresident met advies van den Uitvoerenden Raad, voor een tijd van drie jaar, onder nadere goedkeuring van den Volksraad.

De Voorzitter en Vice-Voorzitter worden uit en door de leden gekozen.

De Secretaris van den Raad is belast met de administratie, en fungeert als Thesaurier, doch is geen lid van den Raad.

De Raad is samenges'eld als volgt:

Voorzitter: Hoofdrechter, R. Gregorowski, B. A.	} Ex-officio Leden,
Vice-Voorzitter: Supt. v. Onderwijs, Dr. N. Mansvelt	
Staatsprocureur, J. C. Smuts, B. A., L. I. B.	
Landmeter-Generaal, J. Rissik	
Voorz. Geneeskundige Commissie, Dr. G. B. Me-sum	
J. Klimke,	
Ds. P. Postma, B. A.,	
P. G. W. Grobler, en	
A. B. Bartmann, M. A.	

Secretaris — Melt v. d. Spuy, B.A.,	jaarwedde £050
1ste Klerk van den Secretaris — G. S. Louw, B. A.	" 300
2de Klerk — C. P. Theron,	" 175

De Raad is belast met het afnemen der examens, van welke hij, bij slaging van den kandidaat, een certificaat van bekwaamheid uitreikt.

Om rechtsgeldigheid te hebben, moeten deze certificaten geteekend zijn door den Voorzitter en den Secretaris van den Raad.

Aan den Raad is overgelaten te beoordeelen, welke waarde zal worden toegekend aan buitenlandsche certificaten.

De vereischten der examens worden zooveel mogelijk gelijkgesteld aan die voor dergelijke examens in de naburige Staten en Kolonien van Zuid-Afrika, ten einde wederzijdsche erkenning te bevorderen.

De examens door den Raad van Examinatoren afgenomen zijn als volgt:

1. *Schoolwedstrijd*, waarvoor een zestal prijzen (waarvan de hoogste £20) door de Regeering zijn beschikbaar gesteld.

2. *Onderwijzers-examens.*

a. 3de klas.

b. 2de klas.

c. 1ste klas.

3. *Vóór-Candidaats-examen* in Letteren, Wis- en Natuurkunde (2 afd.)

4. *Candidaats examen* in Letteren, Wis- en Natuurkunde (2 afdelingen.)

Zij, die met goed gevolg dit examen in Letteren of in Wis- en Natuurkunde hebben afgelegd, zullen gerechtigd zijn respectievelijk den titel te voeren van L. C. of Ph. N. C.

5. *Het Voorbereidend Examen* voorafgaande aan de Examens voor wetsagenten en voor apothekers.

6. *Het Voorloopig Examen* voorafgaande aan de Examens voor Procureurs en Landmeters.

7. *Rechtgeleerde Examens.*

a. *3de klas*, noodig voor toelating als Wetsagent, welke toelating op vertoon van 't verworven certificaat geschiedt door den Landdrost. Voor toelating tot dit examen moet een kandidaat in 't bezit zijn van een Onderwijzers-Certificaat 3de klas, verkregen vóór September 1897, of het Voorbereidend Examen met goed gevolg hebben afgelegd.

b. *2de klas*, noodig voor toelating als Procureur, Notaris en Transport- en Verband-uitmaker, welke toelating op vertoon van 't verworven certificaat door 't Hooggerechtshof geschiedt. Voor toelating tot dit examen moet een kandidaat in 't bezit zijn van een Onderwijzers-Certificaat 1ste klas, of hij moet voldaan hebben aan de vereischten van het "Voorloopig Examen."

c. *1ste klas*, noodig voor toelating als Advocaat, welke toelating op vertoon van 't verworven Certificaat geschiedt door het Hooggerechtshof. Voor toelating tot dit examen moet een kandidaat voldaan hebben aan de vereischten van het "Voor-Candidaats-examen" of in 't bezit zijn van een daarmee gelijkstaand Certificaat.

d. *Transport- en Verband-uitmakers-examen*, volgens Wet no. 3, 1874.

8. *Landmeters-examen* (2 deelen). Voor toelating tot dit examen moet een kandidaat in 't bezit zijn van een Onderwijzers-certificaat 1ste klas, of hij moet voldaan hebben aan de vereischten van het "Voorloopig Examen." Een kandidaat wordt slechts tot het 2de deel van dit examen toegelaten, nadat hij minstens 6 maanden in de Z. A. Republiek niet een landmeter in het veld is werkzaam geweest.

9. *Mijnopmeters-examen* (2 deelen), volgens Wet no. 5. 1895.

10. *Apothekers-examen*. Voor toelating tot dit examen moet een kandidaat in het bezit zijn van een Onderwijzers-Certificaat 2de klas, insluitende Engelsch, Meetkunde en Stelkunde, of hij moet het Voorbereidend Examen met goed gevolg hebben afgelegd.

GENEESHEEREN, TANDARTSEN, ANALYTISCHE CHEMISTEN EN APOTHEKERS.

Applicatiën voor toelating als Genees-, Heel- en Verloskundige, Tandheelkundige Analytisch Chemist en Apotheker of Chemist en Drogist moeten worden ingediend bij den Secretaris van den Raad van Examinatoren met overlegging van de origineele diploma's. Deze verzendt ze naar de Geneeskundige Commissie voor advies. Gelijkijdig met de applicatie wordt dit advies voor den Raad van Examinatoren gelegd, die dan over het al of niet toelaten beslist.

DATUM VAN EXAMENS.

De examens in Letteren, Wis- en Natuurkunde en de Onderwijzers-examens beginnen op den eer ten Dinsdag van de maanden Maart en September.

De Schoolwedstrijd wordt alleen in September gehouden, tenzij de Raad van Examinatoren het noodig mocht oordeelen, ook dit examen tweemaal 's jaars te houden.

De Rechtsgeleerde examens, het examen voor Landmeter, 't examen voor Mijnopmeter en 't examen voor Chemist en Drogist beginnen op den eersten Dinsdag van de maanden April en October.

APPLICATIËN VOOR TOELATING TOT DE EXAMENS.

Kandidaten moeten hunne applicatiën, op daartoe door den Secretaris verstrekte "Vormen van Aanzoek" en geschreven in de Landstaal, met de vereischte foaien en getuigschriften, *minstens twee maanden vóór* den aanvang van 't examen aan den Secretaris van den Raad inzenden.

MIDDELPUNTEN BIJ DE EXAMENS.

De examens worden te Pretoria gehouden en verder voor zoover mogelijk en raadzaam naar gelang van omstandigheden en aanvraag ook in andere steden of dorpen.

DE GENEESKUNDIGE COMMISSIE.

De Geneeskundige Commissie staat in verband met den Raad van Examinatoren en is daargesteld in termen van Wet no. 12, 1886.

De leden deze Commissie zijn als volgt: Dr. G. B. Messum, Voorzitter, Dr. G. W. S. Lingbeek, Dr. J. W. Stroud, en Dr. J. B. Knobel.

Aan de Geneeskundige Commissie is opgedragen het opzicht over de civiele geneeskundige belangen in de Zuid-Afrikaansche Republiek, het rapporteeren omtrent de waarde van buitenlandsche geneeskundige en pharmaceutische diploma's, het examineeren van Apothekers in verband met den Raad van Examinatoren en het houden van een register van alle toegelaten Genees-, Heel- en Verloskundigen, Chemisten en Drogisten, van welk register een kopie minstens eenmaal per jaar (in de maand Januari) in de "Staatscourant" gepubliceerd zal worden.

Als regel vergadert de Geneeskundige Commissie éénmaal per maand, nl. op den laatsten Maandag van elke maand. Dit dient door applicanten voor admmissie in acht genomen te worden.

Hier volgt een lijst van toegelaten Genees-, Heel- en Verloskundigen, Tandheelkundigen, Chemisten en Drogisten.

Naamlijst van de geadmitteerde Genees-, Heel- en Verloskundigen, Tandheelkundigen, Chemisten en Drogisten.

GENEES- HEEL- EN VERLOSKUNDIGEN.

Naam.	Woonplaats.	Wanneer toe- gelaten.	Graden en Qualificaties.
Abelheim, Aäron J	Johannesburg	1894	Arts Rusland 1891.
Adam, Walter		1896	M.B., C.M., Edinb. 1891.
Adan, W. F.		1886	M.R.C.S. Eng., L.R.C.P. en L.R.C.S. Edin.
Adamson, Kilgour	Johannesburg	1898	M.R., C.M. Glasgow 1897, Registr. Certific. Edinburgh 1897.
Alessandri, P. E.	Pietersburg	1898	M.D., Pisa (Italië) 1872.
Alexander, Wm.	Johannesburg	1897	M.A., M.D. Aberdeen 1891.
Alexander, William	Johannesburg	1898	M.B., C.M. Glasgow 1897.
Allan, John	Fordsburg	1891	M.B., C.M. Glasg. 1885 M.D. Glasg. 1891.
Allan, W. C.	Klerksdorp	1888	M.B., M.S. Glasgow 1888.
Allport, Percy	Zeerust	1887	M.D., M.C., Dublin 1886.
Anderson, J. C.		1891	L.F.Ph. en S. Glasgow, L.R.C.S.
Andrew, Alexander		1895	M.B., C.M. Glasgow 1890.
Ashby, C. L.	Johannesburg	1891	L.F.Ph. en S. Glasgow, L.R.C.S., Edinb. L.R.C.P. Edinburgh 1887.
Auden, Francis T	Rustenburg	1894	M.B., C.M., Edinburgh 1891 L.R.C.P. Edinburgh 1884.
Balfour, Harry	Johannesburg	1898	M.B., C.M. Edinburgh 1895.
Bell, George	Johannesburg	1894	M.B., C.M., Edinburgh 1892
Bensusan, Arthur D.	Johannesburg	1896	M.R.C.S., Eng. '92, L.R.C.P. Lond. '92, L.S.A. Lond. '92.
Bidenkap, Wilhelm	Bremersdorp	1894	C. Med. Christiana 1891
Bird, J. D.	Potchefstroom	1884	M.D. Dublin 1869.
Blaine, B.		1890	M.B., C.M. Glasgow 1883.
Blake, J. T.	Zeerust	1888	M.D. Mass. Amerika 1867.
Blood, Fitz Gerald	Standerton	1897	M.D. Trinity College Dublin 1896. B.Ch. 1879.
Bloomfield, H. W.	Johannesburg	1897	M.R.C.S., L.R.C.P. Londen 1875.
Boesnach, Louis J.	Pretoria	1895	M.D. Gent 1893.
Bolton, Alfred		1889	M.R.C.S. Eng. 1881, L.R.C.P. Lond. 1883.
Bourke, W.	Johannesburg	1892	M.B., C.M. Edinb. 1873, L.M., M.R.C.S. Engeland 1877.
Boyd, James		1896	L.R.C.P., L.R.C.S. Edinb. '93; L.F.P. ^s Glasg. 1893; F.R.C.S. Edinb. 1895; M.R.C.P. Eng. '93.
Brennan, Frederick		1896	M.D., C.M., Trin. Univ. Toronto '86, M.C. P.S. Ontario '86, F.P.M.C. '86.
Bristow, George H.	Johannesburg	1893	L.S.A., Lond. '89.
Brock, G. S.		1893	M.B., M.S. Edinb. 1879, M.D. Edinb. 1892.
Brodie, G. H.	Johannesburg	1890	M.B. Aberdeen 1882, M.D. 1892.
Browne, C. W.		1883	M.R.C.S. Engeland 1858, L.S.A. 1859.
Brown, J. Taylor		1896	M.B., C.M., Glasg. '80.
Brugman, Christoffel A.	Standerton	1898	M.B., C.M. Edinburgh 1836.
Brydon, W.		1895	M.R., C.M. Edinburgh 1881.
Caldwell, J. C.	Krugersdorp	1897	M.B., C.M., Glasg. 1883.
Campbell, C. G.		1891	M.B., C.M. Edinburgh 1890.
Chambers, Theodore S.		1896	L.R.C.S., L.R.C.P., Edinb. '73.
Chanoch, E. S.	Johannesburg	1897	Arts, Charkoff, Rusland '96.
Clarke, Joseph H.		1896	L.S.A., M.R.C.S., Eng. 1870.
Coninck, J. de	Pretoria	1895	M.D., Gent 1876.
Cooper, Charles D.	Johannesburg	1898	M.R.C.S. Eng. 1890, L.R.C.P. Lond. 1890.
Corcoran, J. H.		1893	M.D., M.S., M.A.O. Dublin 1888.
Crean, Thomas J.	Boksburg	1896	L.R.C.P., Irel. '96, L.R.C.S., Ireland '95.

Naam.	Woonplaats.	Wanneer toegelaten.	Graden en Qualificaties.
Croghan, Ed. Henry, (ook toegelaten als Tandarts)		1894	L.S.A. (Dublin) 1878, L.M., L.F.P. en S. Glasgow, certif. in Dentistry voor '78.
Crow, H.		1880	M.B., C.M. Aberdeen 1876.
Cuffe, E. M.	Johannesburg	1893	M.R.C.S. Eng. 1879, M.B. Londen 1880.
Cunningham, James		1896	M.B., C.M., Edinb. 1899.
Currie, Hugh Brown		1896	M.B., C.M., Glasg. '94.
Daly, R. L.	Johannesburg	1893	M.B., B.S. Durham 1891.
Davey, Ch. J.	Vrijheid	1890	M.B., C.M. Edinburgh 1885, M.R.C.S. Engeland 1874, L.S.A.
Davies, W. Th. F.	Johannesburg	1890	M.D. Londen 1887.
Deedlow, Paul	Johannesburg	1898	M.D. Med. College Rush. Chig. Ill. 1895.
Dekema, K. J.	Waterberg	1891	Arts, Utrecht 1879.
Dixon, H. C.	Vereeniging	1889	M.R.C.S. Eng., L.R.C.P. Londen 1882.
Dixon, W. H.	Johannesburg	1898	L.R.C.P., L.R.C.S. Edinb. '95, L.F.P. en S. Glasg. '95, L.S.A. Lond. '93, L.M. Ed. '95.
Dodd, John	Johannesburg	1878	M.B., B.S., Royal Univ. Ierl. '92 en B.O.do.
Dodds, Alexander		1897	M.B., C.M., Glasgow.
Duir, D. P.	Johannesburg	1887	M.D. Aberdeen 1878, C.M. 1876.
Dunn, Th. S.		1891	M.B., C.M. Glasgow 1882.
Durham, J. C.	Johannesburg	1897	L.Med., R.C.S. Ireland '71, L.R.C.S. Ireland '70, L.M. Ireland '71.
Dyer, J. E.	Klerksdorp	1889	M.R.C.S., L.R.C.P. Londen 1889.
Eder, Montague D.	Johannesburg	1896	L.R.C.P., M.R.C.S. Eng. '95.
Elsberger, F. X.	Johannesburg	1893	Arts Beieren '86, M.D. Heidelberg 1891.
Evans, Th.		1897	M.R.C.S. Eng. '88, L.R.C.P. Lond. '89.
Everard, H. N.	Ermelo	1884	M.B., C.M. Edinburgh 1880, L.R.C.S. en L.M. Edinb. 1880, L.S.A. Londen 1880.
Exton, H.	Johannesburg	1888	M.D. Giessen 1861, L.S.A. Londen 1885.
Fehrsen, Froderick J.	Klerksdorp	1896	M.D. Aberd. '84, M.R.C.S. Eng. '88.
Fehrsen, J. McCall	Pretoria	1894	M.D. 1877, C.M. 1874, Aberdeen
Foullis, J. A.	Johannesburg	1893	L.F.Ph. en S. Glasgow 1891, L.R.C.S., L.R.C.P. Edinburgh 1893.
Frames A. C.		1891	M.B. Londen 1890, M.R.C.S. Engeland 1884, L.S.A. 1883.
Franks, Kendal	Johannesburg	1897	M.B. 1875, F.R.C.S. Ireland '75.
Fraser, J. W.		1887	M.B.C.M. Aberdeen 1887.
Frazer, William	Johannesburg	1898	L.R.C.P. Lond., M.R.C.S. Eng. 1895.
Frenkel, Jacob		1896	M.D. Warsaw 1891.
Frood, Th. M.	Johannesburg	1892	L.R.C.S. Ierl. '86, L.K., Q.C. Ph. Ierl. '87.
Gay, G.	Klein Letaba	1893	M.D. Bologne 1890.
Gernet, Rudolph von		1896	M.D. Dorpat, Rusland '92.
Gillespie James		1896	M.B., C.M. (Glasg.) 1892.
Goldberg, Ludwig	Johannesburg	1894	M.D. 1888, Staatsex., Deutschland 1888
Gordon, Ch.		1888	M.D. Aberdeen 1850, M.R.C.S. Eng. 1850.
Gorkom, H. C. M. van	Johannesburg	1893	Arts Utrecht 1883, M.D. Amsterdam '86.
Graf, Herman		1896	Arts, Freiburg, Deutschland '94.
Grant, Alexander	Johannesburg	1898	M.B., C.M. Edinburgh 1894.
Green, Alfred Pierce		1895	M.R.C.S., Eng. en L.R.C.P. Edinb. '77, L.M. Edinb. '77.
Green, Percy Andrew		1895	M.R.C.S., L.R.C.P. Londen '91.
Greve, Alex. N.		1895	M.B., C.M. Aberd. 1886.
Haig, Thos. Arthur	Volksrust	1894	M.B., C.M. Glasgow 1889
Hallidie, Andrew	Johannesburg	1898	Reg. Cert., M.B., B.S. Camb. Univ. 1891, F.R.C.S. Eng. 1892.
Halpern, David		1894	M.D., St. Petersburg, Rusland, 1890
Hamilton, Richard	Johannesburg	1897	M.R.C.S., L.R.C.P. Lond. '90, M.D. Lond. '95.
Hamilton, W. T.	Johannesburg	1897	M.B., C.M. Glasg. 1883.
Harding, A. W.	Johannesburg	1890	M.R.C.S., L.S.A. Londen 1870.

Naam.	Woonplaats.	Wanneer toegelaten.	Graden en Qualificaties.
Harger, Frank Arnold		1894	L.R.C.P., M.R.C.S. Engeland
Harper, John		1894	L.R.C.P., M.R.C.S., Engeland 1893
Hatch, Lincoln	Johannesburg	1897	M.B., B.S., Durham '96.
Haw, W. H.	Barbeiton	1883	B.A. Kaap '80, M.R.C.S., L.S.A. Eng.'84.
Haylett, R. H.	Pretoria	1894	M.B. Londen 1895.
Heath, Th. H. Lyle	Belfast	1887	L.R.C.S. Ierland '72 (Heelmeester alleen)
Herman, E.		1897	Arts, Staatsex. Duitschland 1897.
Heuvel, T. T v. d.	Kimberley	1893	M.D. Leuven 1870.
Hildesheim, Eleazar	Pretoria	1896	Dipl. Arts, Groningen '96.
Hillier, A. P.	Johannesburg	1893	M.D. Edinb. 1884, C.M. Edinb. 1882.
Hofmeyr, Andrew B.	Johannesburg	1893	M.B., B.S., Cantab. '94.
Hühls, O.	Pietersburg	1889	Arts Duitschland 1889.
Horwitch, D.	Johannesburg	1897	M.R.C.S., L.R.C.P., Londen 1895.
Howard, A. B. M.		1890	M.R.C.S., L.S.A. 1870, L.R.C.P. Edinb.
Hutchinson, H.		1893	Toegelaten door H.E.D. Regeering 1875.
Impey, S. P.		1888	M.D., C.M. Aberdeen 1870.
Irvine, Louis G.		1896	M.B., C.M., Edinb. 1893.
Jackson, Allan H.		1896	M.R.C.S. Eng. '84, L.R.C.P. Edinb. '84.
Johnston, Wm. David	Johannesburg	1894	F.R.C.S., L.R.C.P., Edin. 1892, L.M. 1881
Johnstone, W. P.	Maraisburg	1890	M.B., C.M. Edinburgh 1887.
Kan, F. D.	Potchefstroom	1882	Gences '52, Heel- '58 en Verlosk. '59 Groninger.
Kanin, N.	Johannesburg	1893	Arts Breslaw, Duitschland, 1889.
Kaufmann, Sigmund		1895	M.D. Oostenrijk 1893.
Kay, James A.		1895	L.A.H. Dublin 1894, L.R.C.S. Ierl. 1894, Lic. in Midwifery 1894.
Kaye, J. N.	Pretoria	1893	M.R.C.S. Eng., L.R.C.P., L.M. Edinb. 1884
Keenan, J.	Johannesburg	1890	L.R.C.S. Ierland 1881, L.K. en Q.C. Ph. Ierland, L.M. 1883.
Kerr, Rob. E.		1895	M.H. C.M. Aberdeen 1892.
Klein, Marcus	Christiana	1896	Arts, Staatsex. Berlijn, '93.
Klingberg, Victor E.			Lic. in Med. Univ. Lund Stockholm 1890, Lic. Certific. Cape Town 1897.
Knobel, J. B.	Pretoria	1888	M.B. Glasg. '77, L.R.C.S., L.M. Ed'n. '77.
Knox, Chas. A. N.		1894	L.R.C.P. M.R.C.S., Engeland
Kohn, S.	Smitsdorp	1890	M.D. Leipzig, Staatsexamen, 1881.
Kolff, Jan W. C.	Pretoria	1895	Dipl. Arts en M.D., Leiden 1892
Kuni, A. J.		1892	M.D. Charcow (Rusland) 1888.
Laxton, T. Lowe	Pretoria	1895	L.R.C.P. en L.M. Edinb. 1880 en M.R.C.S. Eng. 1881.
Lee, Edward J.		1898	L.K. en Q.C.P. Ierland 1883, L. Midw. K. en Q.C.P., L. Midw. R.C.S.
Leggelo, Pieter Barteld v.	Johannesburg	1893	Arts, Utrecht '95.
Leslie, G.	Johannesburg	1890	M.B., M.C. Aberdeen 1881.
Lewkowitzsch, H.	Johannesburg	1889	Arts Berlijn 1877.
Liobaert, Alfred		1895	M.D. Gent 1888
Ligertwood, C. E.	Johannesburg	1893	M.B., B.S. Vict. Univ. 1895, Med. Registr. Cert. Lond. 1895, M.D. Univ. Victoria.
Liknaitzki, B.	Johannesburg	1893	M.D. Parijs 1892.
Lilienfeld, H.	Johannesburg	1892	M.D. Freiburg (Baden) '83, Arts 1883.
Lillpopp, P. A. II.	Middelburg	1892	Arts Dresden 1891.
Lingbeek, G. W. S.	Pretoria	1888	M.D. Groningen, Staatsexamen, 1885.
Lingbeek, Meinhard S.	Pretoria	1896	Dipl. Arts, Groningen '90.
Longmotto, Michael J.		1896	M.R.C.S., Eng. '93, L.R.C.P., Lond. '94.
Lund, Theodore	Germiston	1894	M.B. B.S., (Durham), 1887
Lundie, G. F.		1897	M.B., C.M. Edinb. 1895.
Luria, George A.		1895	M.D. New-York 1893.
Maberley, J.		1881	L.S.A. '85, M.R.C.S., L.R.C.P. Londen '88.
Macaulay, Donald	Johannesburg	1897	M.B., C.M. Edinb. '92.

Naam.	Woonplaats.	Wanneer toegelaten.	Graden en Qualificaties.
Machol, Albert	Rustenburg	1894	M.D., Leipzig, Staatsexamen 1893
Maclean, N.	Johannesburg	1888	M.D. Edinburgh 1884.
Mader, P. J.		1890	L.R.C.S., L.R.C.P., L.M. Edinburgh.
Mangold, Gustav A.	Johannesburg	1896	M.D. Basel, Dipl. Staatsex. Zwitserl. '96.
Manikus, J. F.	Kaapstad	1890	Arts 1865, M.D. Utrecht 1869.
Marais, F. P.	Fordsburg	1893	M.C. Edinburgh 1884, M.D. Edinb. 1889.
Mast, Th. A.		1888	M.R.C.S. Eng. '86, L.R.C.P., L.M. Edin. '87.
Mathews, W. R.	Johannesburg	1896	M.R.C.S., L.R.C.P. Engeland 1891.
Mathews, J. W.	Johannesburg	1886	M.D., C.M. Aberdeen, L.F., Ph. en S. Glasgow, L.S.A. Londen.
Maxwell, Raymond		1896	M.B., C.M. Edinb. '92.
McNeillie, James C.		1896	M.B., C.M. Glasg. '94.
Mchliss, Maximiliaan	Johannesburg		M.D., Beyeren '92, Staatsex. Munchen '93
Mellé, G. J. M.		1888	M.B., C.M. Edinburgh 1886.
Merwe, W. J. van d-r	Krugersdorp	1886	M.B., C.M. Edinburgh 1884.
Messum, Gordon B.	Pretoria	1883	M.R.C.S. Eng., L.R.C.P. Londen 1878.
Michaelian, G.	Klein Letaba	1889	M.D. Yale Coll. Connecticut 1877.
Michell, Rodon T	Johannesburg	1897	M.B., C.M. Edinb. '89.
Milne, John G.		1895	M.B., C.M. Aberd. 1891.
Mitchell, Pet-r	Johannesburg	1896	M.B., C.M. Aberd. '94
Mitchell, H. P.	Johannesburg	1886	M.B., C.M. Edinburgh 1884.
Molony, P. O'Donnell		1890	L.R.C.S., L.R.C.P., L.M. Edinburgh '82.
Moorhead, G. O.		1890	L.F.Ph. en S. Glasgow, L.R.C.S., L.R.C.P., L.M. Edinburgh 1888.
Mortimer, W.	Johannesburg	1892	M.R.C.S., L.R.C.P. Londen 1887.
Morton, James S.		1893	M.D. Dublin '95.
Munro, Aencas	Johannesburg	1896	M.D., Edinb. '72, M.B., C.M. '69 en L.M.
Murphy, George W.	Johannesburg	1898	B.A., M.B., C.M. Trin. Coll. Dublin 1874, M.D. Trin. Coll. Dublin 1897.
Murphy, W.		1893	M.D., M.R.C.S. Eng., L.S.A. Londen 1885.
Murray, G. A. E.	Johannesburg	1890	M.B. Durham 1887, F.R.C.S. Engeland 1887, L.R.C.P. 1884.
Napier, Francis	Johannesburg	1897	M.B. Londen 1873, B.S. Londen 1889, F.R.C.S. Eng. 1890.
Neale, John Edw.	Johannesburg	1835	M.R.C.S. Eng. '77, L.S.A. Londen '78.
Neefling, J. H.	Lijdenburg	1886	M.B., C.M. Edinburgh 1883.
Nettleship, Ph. L.		1890	M.R.C.S. Eng. '87, L.R.C.P. Londen 1889.
Niekerk, Alex. J van	Johannesburg	1893	B.A., M.B., C.M. Edin. '91, L.M., L.R.C.P. en S.
Niemeyer, E.	Utrecht	1889	M.D. Würtzburg, '88, Staatsexamen, '89.
Niemeyer, H. F.	Middelburg	1888	Arts Kiel 1887.
Nixon, E. J.	Heidelberg	1890	M.R.C.S. Eng. '85, L.R.C.P. Londen 1889.
Oakeshott, W.	Johannesburg	1890	M.R.C.S., L.R.C.P. Londen 1889.
Ogle, A. W.		1890	L.R.C.P. Londen 1888.
O'Reilly, J.	Heidelberg	1881	M.B., C.M. Edinburgh 1880.
Parry, Thomas L.		1895	M.D. Edinb. '94, C.M. Edinb. '91.
Patton, Alexander Stoney		1896	M.B., R.Ch. Ierland 1885.
Phillips, H. F. M.	Johannesburg	1890	B.A., M.D. '88, L.M. '85, Dublin.
Pierce, Henry I.	Johannesburg	1897	M.R.C.S., L.R.C.P. Lond. '90.
Pirow, Carl B. F.	Pretchefstroom	1894	M.D., Arts Deutschland 1887
Pittet, Leon N.	Middelburg	1895	M.D., Staatsexamen Zwitserland 1892.
Pollak, Emil	Johannesburg	1897	M.D. Oostenrijk 1889.
Polson, Marcus	Johannesburg	1897	M.B., C.M. Aberdeen, 1893.
Porrit, W.	Wakkerstroom	1889	L.R.C.P. en L.M. Ierl. '86, M.R.C.S. Eng.
Powrie, Percy Chamberl.	Barberton	1894	M.R.C.S., Eng., L.R.C.P. Londen 1882
Prankerd, H. P.		1890	M.B., M.S. Edinb. '86, M.R.C.S. Eng. '88
Pretorius, P. G.		1890	M.B., C.M. Edinburgh 1889.
Rademeyer, H. v. Niekerk		1888	L.F.Ph.enS.Glasg.L.R.C.S., L.R.C.P.,
Ramsbottom, A.	Johannesburg	1897	L.K. & Q.C.P. Irel. '83, F.R.C.S. Irel. '96.

Naam.	Woonplaats.	Wanneer toe- gelaten.	Graden en Qualificaties.
Rannie, James		1894	M.B., C.M. Aberd. '90. M.R.C.S., L.R.C.P. Engeland 1891
Reinhard, Max	Pretoria	1896	Dipl. Staatsex. Munchen '93.
Rendall, P. J.		1893	L.S.A. 1885, M.R.C.S. Engeland 1886, M.D. Brussel 1886.
Reynolds, H. S.	Standerton	1897	F.R.C.S., L.R.C.P. Edinb. '82.
Roberts, John Henry		1894	L.S.A. Londen 1882
Robertson, James A.		1896	M.B., C.M. Glasg. '92.
Robertson, William		1895	M.B., C.M. Glasgow '77, M.D. Glasg. '83.
Rogers, Wm. Gusterson	Johannesburg	1894	MB., M.S. Lon. '93. L.R.C.P., M.R.C.S. Eng
Rosenberg, Emil		1894	Arts Duitschland 1873
Rothman, F.	Pretoria	1883	M.D. Berlijn, Staatsexamen, 1866.
Rubenstein, D.	Johannesburg	1890	M.D. Leipzig 1889, L.R.C.P. Londen 1883.
Russel, H. Scott		1896	M.B., C.M. Glasg. 1894.
Russell, Wm. Marots	Johannesburg	1896	M.D. Dublin
Sanderson, H. R.		1897	L.S.A. London '94.
Sauer, J.		1883	M.B., C.M. Edinburgh.
Sidos, Richard	Johannesburg	1897	M.B. Melbourne 1877.
Saunders, H. W.		1889	M.B. Londen 1872, F.R.C.S. Engeland 1873, L.S.A. 1869.
Scaparone, Carlo, G. G.		1896	Dipl. in Med. en Chirurg., Turijn.
Schabbel, Charles E.	Modderfontein	1895	Dipl. Arts Duitschl. '87, M.D. Heidelb. '89.
Schapiro, S.	Johannesburg	1898	M.D. Kiev, Rusland 1895.
Scheinsson, Nicolai	Johannesburg	1894	Arts Rusland 1883
Schmauser, Justus		1896	M.D., Duitschl. '91, Staatsex. 1891.
Schnitter, Otto		1896	Arts, Staatsexamen Duitschland 1892.
Schultz, C.	Johannesburg	1887	M.D. Berlijn, Staatsexamen, 1877.
Shaw, C. W.		1895	M.R.C.S. Eng. en L.R.C.P. Lond. 1890.
Sider, Richard	Johannesburg	1897	M.B., Melbourne, 1897
Simmons, F. H.		1895	L.R.C.P. en M.R.C.S. Londen 1889.
Simmons, H. C.	Standerton	1888	M.R.C.S. Eng. '82, L.R.C.P. Londen '86.
Simoens, J. A.	Komatie	1886	L.M., M.S. Bombay, M.D. Brussel, L.R.C.P. Londen 1885.
Smith, T. H.	Nijlstrom	1892	M.D. Bellevue Coll., New-York 1883.
Snell, E. S.	Krugorsdorp	1891	L.S.A. Londen, 1888.
Somershield, O.	Johannesburg	1883	M.C. Christiana '64, L.S.A. Londen '68.
Speer, Hugh J.		1895	M.D. Harward (V.S.N.A.) 1874.
Spink, Christopher P.		1895	M.R.C.S. 1887, M.R.C.P. 1888 Eng.
Squire, D.	Johannesburg	1886	M.R.C.S., L.S.A. Eng. '74, M.D. Brussel '86.
Stanley, W.	Johannesburg	1892	M.B., C.M. Edinburgh 1878.
Steenberg, C. W.	Boksburg	1891	M.B., B.S. Durham 1887.
Sterne, L. Weigert		1895	M.D. Columb. Coll. 1876.
Stevenson, James	Johannesburg	1898	M.B., C.M. Glasgow 1889, M.D. 1891.
Stewart, Th.	Johannesburg	1890	M.B., C.M. Glasgow 1880.
Stirling R. J.	Ermelo	1891	L.F.Ph. en S. Glasg., L.R.C.S., L.R.C.P. Edinburgh 1889.
Strachan, Robert		1895	M.B., C.M., Edinb. 1890.
Strong, Chas. Howard	Johannesburg	1894	M.D. New York 1886.
Stroud, J. W.	Pretoria	1887	M.D. Amerika 1850.
Stuart, William	Johannesburg	1895	M.B., C.M. Aberd. '81, M.D. Aberd. '85.
Stuckrad, Max von	Ladysmith, N.	1888	M.D. Heidelberg, Staatsexamen, 1884.
Suffield, Thos. J. S.		1893	L.S.A. Londen 1893, L.R.C.P. Ierland '93.
Sutherland, R. Th.		1890	M.B., C.M. Edinbur h 1881.
Telfer, Charles	Volksrust	1898	M.B., C.M. Edinburgh 1889.
Thalmessinger, Victor		1897	M.D. Wurzburg '88; Staatsexamen Duitschland '89
Thomson, Wm. Sinclair	Johannesburg	1894	M.D., Glasgow, 1869, F.R.C.S. Edin. 1879
Towert, Ernest Stanley	Johannesburg	1895	M.B., C.M. Edinb. '90, L.R.C.P., L.R.C.S., L.M. Edinb. '91.

Naam.	Woonplaats.	Wanneer toegelaten.	Graden en Qualificaties.
Tramond, A. E.		1897	M.D. Parijs 1894.
Trench, F. P.	Johannesburg	1893	M.B., C.M. Edinburgh 1890.
Trou, A.	Vrijheid	1897	M.D. Jeffersons College 1886.
Vanes, A. B.		1890	L.S.A. Lond.'74 (Geneeskundige alleen).
Veale, H. P.	Pretoria	1891	B.A. 1886, M.B., B.C. Cantab. 1889.
Viljoen, A. G.	Boksburg	1889	M.B., C.M. Edin. '81, M.R.C.S. Eng. '81.
Villetti, C. R.	Johannesburg	1897	M.D., M.Ch. Rome 1892.
Visser, Thomas C.	Johannesburg	1894	M.B., B.S., Edin.
Vrijburg, P.		1896	Arts, Staatsexamen Leiden 1893.
Wassidlo, H. R.	Europa	1888	Arts Berlijn 1879.
Watson, G.	Johannesburg	1893	M.R.C.S. Londen, L.R.C.P., L.R.C.S. Edin. 1887, L.F.Ph. en S. Glasg. 1887.
Watt, W. John	Wakkerstroom	1891	L.R.C.P., L.R.C.S., L.M. Edinb. 1880.
Weich, C. Leopold	Fordsburg	1896	Staatsex. Basel 1885.
Weintraub, C.	Johannesburg	1898	M.D. Weenen, 1874.
Weiss, W. A. J.	Pretoria	1889	M.D. Leipzig, Staatsexamen, 1881.
Whitehead, John II.		1896	L.R.C.P., M.R.C.S. Lond. '93.
Wiedeman, Jacob		1895	Diploma Arts Utrecht, Holland '95.
Wildner, K.	Johannesburg	1893	Arts Würzburg, Beijeren 1883.
Wilkinson, Rob. Hall (Heelkundige alleen)	Letaba	1894	M.R.C.S., Engeland 1893.
Wilkins, J.	Johannesburg	1891	L.R.C.P. Edinb. (Geneeskundige alleen).
Wills, Ernest	Pretoria	1896	M.D., M.R.C.P., Londen.
Wühlers, H. W.	O. Vrijstaat	1889	M.D. Gött, Staatsexamen, 1874.
Wolff, H. A.	Barberton	1887	M.A., M.D. New-York 1877.
Worrall, Charles L.	Barberton	1898	L.R.C.P. Londen 1892.
Wijk, D. J. L. van	Ermelo	1887	M.H., C.M. Edinburgh 1886.
Yernkrook, C. F.	Johannesburg	1897	LM. Stockholm 1894.
Zeederberg, R. A.		1888	M.D. Leiden, Staatsexamen, 1865.
Ziervogel, J. F.	Boksburg	1874	M.R.C.S. Engeland 1860.

TANDHEELKUNDIGEN.

Bing, Benjamin		1898	D.D.S., Pennsylv. College 1865.
Boswell, W.		1897	D.D.S. Maryland 1890.
Oroghan, F. H.	Johannesburg	1894	In praktijk als Tandheelkund. voor '78.
Doering, F. E.	Johannesburg	1894	D.D.S. 1889.
Drusinsky, D.		1897	Lic. Certif. Kharkov (Rusland) 1884.
Ellman, Eizer R.		1898	Tandarts, Despt 1891.
Jarvis, M.	Johannesburg	1891	D.D.S. Amerika 1887.
Kleeman, Max		1897	Staatsexamen Duitschland 1890.
Moyle, J.	Johannesburg	1889	In praktijk als Tandheelkund. voor '78.
Quinn, W. D.	Johannesburg	1894	L.D.S., Ierland, 1889.
Smith, Sidney E. E. C. Kincaid		1895	Dipl. Dent. Surg. New York 1886.
Stroud, J. W.	Pretoria	1888	In praktijk als Tandheelkund. voor '78
Tunison, Hiram A.	Johannesburg	1895	Dipl. Dent. Coll. Philadelphia 1874.
Watson, Luther	Johannesburg	1895	L.D.S. Glasgow '89.

VROEDVROUWEN.

Pronk, geb. Wolters, M. E.	Pretoria	1896	Akte van bevoegdheid als Vroedvrouw 's Gravenhage (Ned.) '67, Certificaat in Midwifery Col. Ned. Council '95.

CHEMISTEN EN DROGISTEN.

Adams, Arthur E.		1897	Member Pharm. Soc. Gr. Brit.
Adcock, E. J.	Johannesburg	1891	Ex. Z. A. R.
Armstrong, J.	Johannesburg	1890	Army & Navy Med. Comp.

Naam.	Woonplaats.	Wanneer toegelaten.	Graden en Qualificaties.
Balos, William		1895	Toelating door Kol. Secr., 1879
Baltus, P.	Pretoria	1897	Apothekers dipl. Brussel.
Beaven, Alfred G.		1896	Pharm. Soc. Gr. Brit. Lond. '79.
Berelson, Mendal	Johannesburg	1897	Apoth. Staatsex. Dorpat, Rusland, '91.
Billingham, J. E.		1889	Ex. K. K.
Brondum, Hans B.		1897	Pharm. Institute Denemarken 1893.
Browne, V.		1890	Pharm. Soc. Gr. Brit. 1886.
Butters, R.	Johannesburg	1893	Pharm. Soc. Gr. Brit. 1877.
Byrne, F. J.	Johannesburg	1888	Ex. Z. A. R.
Cahn, Oscar	Johannesburg	1898	Lic. Cert. Board of Pharm. N.-York '91.
Caplan, S.	Johannesburg	1893	Lic. Certific. Dorpat, Rusland, 1892.
Cashmore, Montague	Johannesburg	1897	Pharm. Soc. Gr. Brit. 1895.
Champion, Alexander		1896	Dipl. O.V.S. '86.
Champion, G. A.	Barberton	1887	Lic. Natal.
Colebank, John	Johannesburg	1897	Pharm. Soc. Gr. Brit. 1888.
Cooper, J. W.	Johannesburg	1890	
Corry, E. S. W.	Johannesburg	1894	Pharm. Soc. Gr. Brit.
Davies, John Hugh		1895	Pharm. Soc. Gr. Brit. Londen 1866.
Davies, Henry		1897	Pharm. Soc. Gr. Brit. 1888.
Davies, Robert		1898	Pharm. Society Gr. Brit. 1894.
Debell, J. A. C.		1889	
Dinwoodie, James H.	Johannesburg	1894	Pharm. Soc. Gr. Brit.
Donaldson, D.	Johannesburg	1892	Pharm. Soc. Gr. Brit. Londen 1877.
Donlan, Hugo	Florida	1896	Examen Raad van Ex., Z. A. R. 1896.
Dring, Henry		1895	Pharm. Soc. Gr. Brit. 1888.
Drusinsky		1897	Lic. certific. Kharkov Rusl. '84.
Dukes, Thomas Wm.		1896	Dipl. O.V.S. '96.
Dyer, S.	Potchefstroom	1884	Ex. Z. A. R.
Eilrich, Eduard N.	Johannesburg	1896	Dipl. O.V.S. Geneesk. Comm. '96.
Evans, A. C.	Pretoria	1892	Ex. Z. A. R.
Evans, Harry		1895	Pharm. Soc. Gr. Brit. Lond. 1877.
Fisher, H. C.	Lijdenburg	1893	Pharm. Soc. Gr. Brit. 1853.
Forth, Charles Edward		1895	Pharm. Soc. Gr. Brit. Londen 1891.
Furney, Frank		1895	Pharm. Soc. Gr. Brit. Londen 1898.
Geen, Charles A.	Pretoria	1896	Pharm. Soc. Gr. Br. Lond. '89.
Gershuny, L. G.	Lichtenburg	1893	Staatsexamen Kiew 1889.
Glaeser, Theodore C.	Pretoria	1896	Dipl. O.V.S.
Glover, Harry		1897	Geneesk. Comm. O.V.S. 1897.
Gordon, Robert		1895	Pharm. Soc. Gr. Brit. Edinb. 1893.
Gowthorpe, J. W.	Natal	1898	Dipl. Oranje-Vrijstaat 1898, Toelatingsakte Natal 1898.
Griffiths, William R.		1895	Pharm. Soc. Gr. Brit. Londen 1889.
Haddon, John		1896	Pharm. Soc. Gr. Brit. Edinb. '96.
Harris, Abraham		1895	Pharm. Soc. Gr. Brit. 1882.
Harvey, W.		1886	
Hastings, D. R.		1888	Lic. Natal.
Heny, Alfred W.		1896	Pharm. Soc. Gr. Brit. Lond. '90.
Heymann, A.	Johannesburg	1891	Ex. Z. A. R.
Heymann, J.	Johannesburg	1893	do.
Hoffe, Philip	Pretoria	1895	Pharm. Soc. Ierl. 1876.
Holtz, Hans von		1895	Dipl. O.V.S. 1895.
Hood, Charles		1895	Col. Pharm. Soc. Kaapstad 1894.
Hull, Bicton Clemence		1896	
Hyland, C. W.		1890	Ex. K. K.
Inglis, William		1886	Pharm. Soc. Gr. Brit. Edinb. '95.
Ingram, Fred.		1896	Pharm. Soc. Gr. Brit. Lond. '94.
Jolly, Thomas E.		1895	Dipl. O.V.S. 1895.
Jones, B. O.	Boksburg	1896	Pharm. Soc. Gr. Brit. 1885.
Jones, J. R.	Pretoria	1889	Pharm. Soc. Gr. Brit. 1833.

Naam.	Woonplaats.	Wanneer toegelaten.	Graden en Qualificaties.
Katzel, Abraham P.	Johannesburg	1896	Diploma O.V.S. '95
Kidd, Andrew		1896	Pharm. Soc. Gr. Brit. Lond. '89.
Klee, Edward J.		1896	Master of Pharm., New York 1894.
Klonowski, W. T. von	Krugersdorp	1896	Ex. Z. A. R.
Klosz, S. A.		1898	Pharm. Society Gr. Brit. 1883.
Koller, James Catford		1895	Dipl. O.V.S. 1895.
Lay, William George		1895	Pharm. Soc. Gr. Brit. Londen 1888.
Lewis, Moritz A.		1896	Pharm. Soc. Gr. Brit. Lond. '95.
Loewenstein, S.	Johannesburg	1886	Ex. Z. A. R.
Martlew, Charles		1896	Pharm. Soc. Gr. Brit. Lond. '95.
Mennie, A.		1889	
Molenbroek, E.	Krugersdorp	1895	
Nolan, W.		1887	Ex. Z. A. R.
Paterson, Alexander		1895	Pharm. Soc. Gr. Brit. Edinb. 1886.
Peacock, J.	Pretoria	1889	Lic. K. K.
Peck, William H. W.	Johannesburg	1896	Pharm. Soc. Gr. Brit. '91.
Pirie, James C.	Johannesburg	1896	Pharm. Soc. Gr. Brit. Edinb. '87.
Pole, Miles Walker		1896	Pharm. Soc. Gr. Brit. Lond. '93.
Phillips, Geo.	Pretoria	1884	Ex. Z. A. R.
Rankin, George		1895	Pharm. Soc. Edinb. 1891.
Raw, R.	Barberton	1889	Lic. Natal.
Raworth, Walter	Pretoria	1896	Dipl. O.V.S.
Rennie, Alexander	Standerton	1894	Pharm. Soc. Gr. Brit. 1892.
Roberts, Richard K.	Christiana	1898	Pharm. Soc. Ireland 1889.
Robin, Theodore		1896	Dipl. Board of Pharmacy, New York '92.
Rodman, S.		1886	Ex. Z. A. R.
Rossiter, Lancelot		1896	Col. Pharm. Board, Dipl. 1893.
Rothaus, Sch. G.		1896	Dipl. "Provisor" Rusland.
Schneider, A. F.	Johannesburg	1891	Ex. Z. A. R.
Scruby, John Chas.		1896	Certific. Pharm. Soc., Londen 1894.
Seiniger, D.		1897	Dipl. Apoth., Dorpat, Rusland.
Shapiro, M.		1896	Dipl. O.V.S. 1893.
Simpson, E. H.	Johannesburg	1889	Ex. Z. A. R.
Smith, Alfred		1895	Pharm. Soc. Gr. Brit. 1891.
Smith, Arthur S.	Johannesburg	1897	Pharm. Soc. Gr. Brit. 1890.
Sombeek, T.		1887	
Spafford, Henry John	Johannesburg	1896	Pharm. Soc. Gr. Brit. Lond. '91.
Spruyt, P. J.	Pretoria	1898	Apothekersdiploma Amsterdam 1896.
Stewart, Th.		1890	
Taylor, Edward	Johannesburg	1897	Pharm. Soc. Gr. Brit. 1873.
Townsend, F.	Johannesburg	1888	
Thomson, William		1896	Pharm. Soc. Gr. Brit. Edinb. '91.
Trembath, H.		1890	Pharm. Soc. Gr. Brit. 1885.
Truscott, Wm. H.		1894	Pharm. Soc. Gr. Brit.
Turner, F. E.	Johannesburg	1888	
Walsh, A.	Johannesburg	1892	Pharm. Soc. Gr. Brit. 1887.
Way, Charles Sydney	Johannesburg	1896	Dipl. O.V.S.
Wernikoff, Samuel		1897	Geneesk. Comm. O. V. S. 1896.
Whyte, William		1895	Dipl. O. V. S. 1895.
Wilms, F.		1883	
Wilson, William		1896	Onder Pharmacy Act. 1868 Eng.
Winter, J. W.		1895	
Wobst, M. B.		1890	

N.B. — Ieder, die eenige fout in bovenstaande opgave mocht ontdekken, wordt verzocht zoo vriendelijk te zijn, die op te geven aan den Secretaris.

STAATSBIBLIOTHEEK.

De tegenwoordige Staatsbibliotheek is tot stand gekomen door eene samensmelting der vroegere inrichting van dezen naam met de Pretoria Public Library.

De volgende heeren maken het Bestuur uit (De vier eerstgenoemden zijn door de H.Ed. Regeering aangesteld en de vier laatsten door het publiek van Pretoria):

Dr. N. Mansvelt, Voorzitter.	Eerw. J. Gray.
Dr. F. Engelenburg, Vice-Voorzitter.	J. S. Marais.
Dr. H. Reinink.	Dr. J. W. B. Gunning.
Jan F. E. Celliers.	W. A. MacFadyen.

Bibliothecaris — J. F. E. Celliers, jaarwedde £400
Assistent Do. — F. T. Nicholson.
2e Assistent Do. — E. G. Phillips.

De Bibliotheek is thans gehuisvest in een stel lokalen van de Erasmus-gebouwen, aan den Noord-Oostelijken hoek van het Kerkplein. Het aantal inteekeenaars bedraagt hedon (Sept. 1898) 397.

11	behooren tot de 1ste klasse van intekening.
14	" " " 2de " " "
372	" " " 3de " " "

Van een zestigtal, wier termijn van intekening verstreken is, kan verwacht worden, dat zij eerstdaags opnieuw hunne bijdragen storten zullen.

Het aantal boekdeelen, thans gecatalogiseerd, bedraagt 11,691; daarvan zijn:

5,330	in de Hollandsche taal
4,320	" " Engelsche "
942	" " Duitsche "
920	" " Fransche "
179	in andere talen dan reeds genoemd.

Het bestuur acht het van belang zooveel mogelijk alle boeken (antiquarisch en nieuw) over Afrika, en voornamelijk over Zuid-Afrika handelende, te verzamelen, onverschillig in welke taal ook geschreven. De meesten zijn in het Engelsch.

Uitstaande bestellingen van boeken in de vier moderne talen worden binnenkort verwacht.

Ook een aantal ingebonden jaargangen van tijdschriften is voorhanden.

81 couranten en tijdschriften, in 4 talen, worden geregeld ontvangen.

De benedenste leeskamer is kosteloos open voor het publiek. De leeskamer boven is alleen open voor inteekeenaars. Bezoekers te Pretoria ochter mogen het vrije gebruik hebben van deze leeskamer voor een tijdperk van hoogstens een maand, nadat zij door een inteekeenaar zijn geïntroduceerd, die den naam en het adres van elken bezoeker in een daartoe te houden boek moet inschrijven.

De Bibliotheek is op alle werkdagen open van 10 uur 's morgens tot 10 uur 's avonds.

De termen van intekening zijn als volgt:

1ste klas (per jaar) ...	£3 0 0.	Depositum 15s.
" " (per $\frac{1}{2}$ jaar) ...	£2 0 0.	" "
" " (per $\frac{1}{4}$ jaar) ...	£1 0 0.	" "
2de klas (per jaar) ...	£2 0 0.	Depositum 10s.
" " (per $\frac{1}{2}$ jaar) ...	£1 5 0.	" "
" " (per $\frac{1}{4}$ jaar) ...	£0 15 0.	" "
3de klas (per jaar) ...	£1 0 0.	Depositum 7s. 6d.
" " (per $\frac{1}{2}$ jaar) ...	£0 12 6.	" "
" " (per $\frac{1}{4}$ jaar) ...	£0 7 6.	" "

Het zal aan inteekenaren der eerste klasse vrijstaan £25 in eens te betalen, welke betaling hen gedurende hun leven gerechtigd zal doen zijn tot alle voorrechten van inteekenaren der eerste klasse.

Een inteekening eerste klasse geeft den inteekenaar het recht tot het gebruik van drie stellen boeken (niet meer dan drie boekdeelen te worden gerekend als een stel) en drie tijdschriften; een inteekening tweede klasse tot twee stellen boeken en twee tijdschriften; een inteekening derde klasse tot één stel en één tijdschrift.

Werken, uit de Bibliotheek genomen, mogen voor volle veertien dagen gehouden worden, met uitzondering van maandelijksche tijdschriften, die voor volle zes dagen mogen gehouden worden. De tijd kan echter bij herhaling voor een zelfden termijn verlengd worden op mondelinge of schriftelijke applicatie aan den Bibliothecaris, mits dat bij elke tijdsverlenging het werk wordt vertoond, en mits er tijdens de applicatie niet reeds een aanvraag van een ander is ingekomen voor hetzelfde werk.

BEPALING VOOR BUITENLEDEN.

1. Personen die verder dan zes mijlen van Pretoria wonen kunnen zich als buitenleden laten inschrijven.

2. Intoekengelden en deposita voor buitenleden zullen zijn als volgt:

<i>Inteekengelden :</i>		<i>Depositata :</i>
1e klasse per jaar:	£3 0 0	£1 0 0
1e " " $\frac{1}{2}$ "	2 0 0	1 0 0
1e " " $\frac{1}{4}$ "	1 0 0	1 0 0
2e klasse per jaar:	£2 0 0	£0 15 0
2e " " $\frac{1}{2}$ "	1 5 0	0 15 0
2e " " $\frac{1}{4}$ "	0 15 0	0 15 0
3e klasse per jaar:	£1 0 0	£0 10 0
3e " " $\frac{1}{2}$ "	0 12 6	0 10 0
3e " " $\frac{1}{4}$ "	0 7 6	0 10 0

3. Inteekengelden en deposita moeten vooruit betaald worden.

4. Werken uit de Bibliotheek genomen, mogen 30 dagen gehouden worden en Tijdschriften 6 dagen; alzoo te verstaan, dat ze hoogstens respectievelijk 30 en 6 dagen buiten de deuren der Bibliotheek gehouden mogen worden.

5. De leener is verantwoordelijk voor alle schade, welke de boeken mogen bekomen, nadat zij de Bibliotheek verlaten hebben.

6. De leener betaalt voor het vervoer per post.

7. Onderwijzers en onderwijzeressen van gesubsidiëerde scholen worden van het betalen van postgeld vrijgesteld, mits zij zich als inteekenaren aanmelden bij het Departement van Onderwijs.

8. Voor zooverre niet door deze bepalingen gewijzigd, zijn de overige regulatiën der Staatsbibliotheek onveranderd op buitenleden toepasselijk.

Indien een inteekenaar een boek verlangt, dat in circulatie is, kan hij zijn naam inschrijven in een boek voor dat doel gehouden, en hetwelk bespreekboek zal worden genoemd, en wanneer het boek in de Bibliotheek is teruggekomen, zal de inteekenaar, die het verlangt, daarvan dadelijk in kennis worden gesteld, en het boek drie dagen na terugkomst voor hem bewaard worden.

Reizigers en vreemdelingen kunnen inteekenaren 3e klas van de bibliotheek worden tegen betaling van 2s. 6d. per week (met een depositum van 7s. 6d., wanneer zij ook boeken naar huis wenschen te nemen).

De leden van debat-vereenigingen, en andere soortgelijke lichamen, kunnen als inteekenaren toegelaten worden tegen betaling van de helft der gewone inteekengelden, mits *alle* leden eener zoodanige vereeniging tot het lidmaatschap toetreden en benevens het storten van een depositum collectief verantwoordelijk blijven voor eenige schade door één of meer der leden aan het eigendom der bibliotheek gedaan. Elk geval van dezen aard zal evenwel afzonderlijk door het bestuur in behandeling genomen worden.

De volgende heeren en instellingen hebben in 1897 (tot Sept. 1898) boeken geschonken aan de bibliotheek:

W. L. Distant, C. van Boeschoten, G. E. ter Haar, F. H. Olland, S. Aubert, H. C. V. Leibbrandt (Kaapstad), Höveker & Wormser, De HEd. Regeering der Z. A. Republiek, Departement van Onderwijs, A. M. Endt, A. C. van Maarseveen, De HEd. Regeering van den Oranje Vrijstaat, J. M. Coops, R. Russell (Natal), Max Ohnefalsch Richter, M. J. Goddefroy, J. H. de Bussy, J. Middel (Comatie), Mevr. H. A. Schröder, F. T. Nicholson, R. T. N. James, J. N. de Jongh, H. Uden Masman, M. Jossen, F. Domela Nieuwenhuis, J. W. Gratama, Joh. Visscher, W. Mooijen, F. W. Reitz, „The Jubilee Festivities Committee”.

Van de Koninklijke Academie van Wetenschappen te Amsterdam heeft de bibliotheek in geschenk ontvangen al hare Verslagen en Mededeelingen, 94 deelen.

STAATSMUSEUM.

Het Curatorium van het Staatsmuseum bestaat uit de heeren:

Dr. N. Mansvelt, Ex-officio lid en Voorzitter, Geo. Leith, J. Klimke, Dr. H. G. Breyer, en Prof. Dr. G. A. F. Molengraaf.

Gedurende het afgelopen jaar werd het Staatsmuseum bezocht door 54357 personen of met aftrekking van Zondagen, Donderdagen en publieke vacantedagen gemiddeld door 227 personen per dag.

De verzamelingen namen zeer in omvang toe; bijna alle soorten Transvaalsche zoogdieren zijn voorhanden, de meeste echter zijn wegens plaatsgebrek nog niet opgezet. De heer F. Jeppe, ex-lid Volksraad, verrijkte de verzameling met een prachtexemplaar van den bijna uitgestorven witten rhinoceros, de heer F. Fillis schonk een fraaien Indischēn olifant, Dr. H. G. Breyer bezorgde het Museum eene giraffe van 15 $\frac{1}{2}$ voet hoogte uit het district Lijdenburg, de heer Krantz bracht twee Transvaalsche olifanten, koe en kalf, benevens een 150-tal andere huiden. Wat de vogels aangaat, meer dan de helft der Transvaalsche soorten zijn thans in de verzameling.

De ethnografische en historische verzamelingen werden eveneens door vele belangrijke schenkingen verrijkt, terwijl de heeren Torchiana van Pretoria en Kommandant van Dam van Johannesburg ieder eene zeer waardevolle collectie gedenkpenningen en munten ten geschenke aanbod. Het is jammer dat zooveel waardevolle verzamelingen ingepakt en weggeborgen moeten blijven door gebrek aan plaatsruimte, want hoewel een zeer doelmatig plan voor een nieuw gebouw door het Hoofd van Publieke Werken is uitgewerkt is nog steeds met den bouw daarvan niet begonnen.

ZHEd. de Staatspresident plaatste in het Museum een model van den "Dunvegan Castle", door ZHEd. ten geschenke ontvangen van Sir Donald Currie. Dit bijzonder fraai model trekt voortdurend vele bezoekers en wekt algemeene bewondering.

De insecten-collectie breidde zich bijzonder uit; zij bevat nu \pm 25000 Zuid-Afrikaansche en \pm 5000 niet-Zuid-Afrikaansche exemplaren.

De uitbreiding dezer verzameling maakte hēt noodig een speciaal assistent hiervoor aan te stellen en het Curatorium benoemde de heer C. J. Swierstra daartoe.

Het personeel van het Staatsmuseum bestaat nu uit de heeren:

Directeur — Dr. J. W. B. Gunning.
 Technisch Assistent en 1e Taxidermist — P. A. Krantz.
 Entomologisch Assistent — C. J. Swierstra.
 Tweede Assistent — (zal met 1 Januari in dienst treden).
 Taxidermist-leerling — F. D. Noome.
 Botanisch Assistent — Mej. R. Leendertz.
 Klerk — O. O. Faassen.

WEESKAMER.

De werkzaamheden van den Weesheer worden omschreven in Wet No. 12 van 1870.

Op dit kantoor worden alle sterfgevallen, die in den Staat plaats hebben, geboekt, en testamenten geregistreerd. De Weesheer heeft het toezicht over de administratie van alle boedels, zoowel testate als intestate, en zorgt dat die volgens Wet worden behandeld. Hij ontvangt de leges en zegelrechten door de boedels aan het Gouvernement verschuldigd en ziet toe, dat de erfporties van minderjarigen worden verzekerd of in de Bank gedeponneerd.

De inkomsten van de Weeskamer bestaan uit leges en zegelrechten, die in zegels worden betaald en op de boedelstukken verantwoord; ze bedroegen over het jaar 1890 £2631 19s. 6d., over 1891 £3042 16s. 3d., over 1892 £3245 6s. 11d., over 1893 £3265 14s. 1d., over 1894 £4061 0s. 8d., over 1895 £4803 2s. 1d., over 1896 £4215 14s. 6d. en over 1897 £5296 18s.

Er zijn geen uitgaven; wel terugbetalingen van gedeponneerde erfporties en interest daarop. In 1890 is uitbetaald aan erfporties £10764 18s. 3d. en aan interest £1827 0s. 1d., in 1891 £9909 9s. 7d. en £2838 15s. 8d., in 1892 £7693 10s. 8d. en £3102 12s. 9d., in 1893 £12795 13s. 1d. en £2887 5s. 11d., in 1894 £11083 17s. 4d. en £4402 16s. 3d., in 1895 £13525 10s. 7d. en £4019 18s. 8d., in 1896 £28617 15s. 2d. en £5280 15s. 7d., in 1897 £25344 10s. 8d. en £5432 11s. 9d.

Aan erfporties gedeponneerd in 1890 £25001 17s. 2d., in 1891 £16002 13s. 3d., in 1892 £20633 7s. 7d., in 1893 £16583 10s. 10d., in 1894 £26276 6s. 11d., in 1895 £42746 5s. 1d., in 1896 £47370 9s. 3d., en in 1897 £59818 5s. 3d.

In 1890 werden op de Weeskamer geregistreerd 851 sterfgevallen in 1891 — 807, in 1892 — 813, in 1893 — 1040, in 1894 — 904, in 1895 — 1132, in 1896 — 1394 en in 1897 — 1763.

AMBTENAREN DER WEESKAMER.

Weesheer — F. P. J. van Nikkelen Kuyper,	jaarwedde	£850
Verantwoordelijke Klerk. — J. T. Collins,	"	600
Bockhouder — J. Browne,	"	450
1ste Klerk — J. J. Barlagen,	"	425
2de " — E. L. van Zijl,	"	425
3de " — H. Browne,	"	350
4de " — L. Ueckemann,	"	325
5de " — K. O. Hesselt van Dinter,	"	325
6de " — G. W. van Niekerk Lzn.,	"	275
7de " — A. M. C. Koch,	"	275
8ste " — R. W. J. Opperman,	"	225

Taxateurs — De werkzaamheden van de taxateurs bestaan daarin, dat zij den boedel hertaxeren, wanneer de inventaris door den Weesheer wordt afgekeurd of wanneer belanghebbenden tegen de taxatie objecteeren. Zij worden ook dikwijls door testamentaire executeurs verzocht om den boedel op te nemen, doch dit wordt bij de wet niet vereischt.

De volgende personen zijn nu daarvoor aangesteld:

District	Pretoria — C. Marais, J. R. Dyer en J. D. Celliers.
"	Potchefstroom — W. G. Klerck, M. J. Wolmarans en A. S. Röscher.
"	Rustenburg — P. Hugo en H. K. J. van Noorden.
"	Lijdenburg — [A. Kühneisen, P. J. Joubert en Meijer de Kock (Belfast).
"	Heidelberg — J. G. Marais en J. F. Goodwin, H. J. Morkel en M. H. Spence, allen te Johannesburg, en E. R. Sheppard, I. T. de Beer.
"	Standerton — P. J. Naudé Jr., J. J. C. van Hasselt en J. J. Bosman.
"	Vrijheid — A. J. van Schalkwijk, I. J. van den Berg en D. J. Louw.
"	Ermelo — G. Joubert, J. S. Laffnie en J. O. H. Sluiter.
"	Wakkerstroom — A. E. Pretorius en H. P. Klopper.

District Utrecht — J. J. Spies en M. J. Gregory.
 „ Middelburg — J. H. Coetzee, D. D. J. Malan en O. C. Weeber.
 „ Waterberg — P. A. Eloff, N. J. Grobler en E. A. Struck.
 „ Zeerust — T. G. Septhof en J. D. L. Botha.
 „ Bloemhof — J. H. L. Bosman en F. E. Clase.
 „ Lichtenburg — J. H. de la Rey en E. H. Mathews.
 „ Zoutpansberg — H. C. Janse van Rensburg en W. A. Grobler.
 „ Piet Retief — G. H. Meijer, W. A. du Plessis en J. J. Kemp.
 „ Wolmaransstad — J. Swanepoel en F. W. König.
 „ Carolina — Ben Harris en Thos. Everard.
 „ Krugersdorp — A. H. Muller, C. H. Brink en F. J. le Roux.
 „ Klerksdorp — F. S. Alleman.
 Swazieland — Chr. Botha en Jacs. D. Opperman.

Hun belooning is volgens Wet no. 5 van 1893: Voor elk vast eigendom £1 en op losse goederen $\frac{1}{2}$ percent der getaxeerde waarde, benevens vergoeding voor reis- en verblijfkosten volgens tarief voor civiele ambtenaren.

Onder de administratie van den Weesheer staat het Pensioenfonds, opgericht in 1882 uit de gelden tijdens en kort na den oorlog 1880—1881 uit verschillende landen gezonden ter ondersteuning van gewonden, weduwen en weezen. De eerste wet tot beheer van het fonds werd gemaakt in 1883; later gewijzigd en uitgebreid in 1887 en 1888.

Er worden thans nog toelagen uitgekeerd aan 68 gewonden, 14 weduwen en 90 kinderen, te zamen voor een bedrag van £316 10s. per maand.

TARIEF VAN LEGES EN ZEGELRECHTEN VOOR DE WEESKAMER.

	£	s.	d.
Registratie van sterfkennis	0	2	6
„ „ testament of codicil	0	5	0
Afschrift van do. per 100 woorden.....	0	2	6
„ „ andere stukken per eerste 100 woorden.....	0	5	0
„ „ „ voor elke verdere 100 woorden...	0	2	6
Brieven van administratie.....	0	5	0
Aanstelling voogd	0	5	0
Uitschrijven van een edict	0	5	0
Bijwonen van bijeenkomst.....	0	10	0
Goedkeuring waarborg van executeur-datief	0	5	0
Registratie van liquidatie-rekening.....	0	5	0
Taxeeren rekening van executeurs 4 percent op salaris.			
Kennisgeving in "Staatscourant".....	0	5	0
Registratie van een order Hof.....	0	5	0
Registratie kinderbewijs in Weeskamer.....	0	5	0
Goedkeuring van inventaris en taxatie	0	5	0
Kopie en registratie daarvan	0	10	0
Certificaat tot hertrouwen	0	5	0
Zegel op testament			
„ „ bemaking			
„ „ inventaris			
„ „ liquidatie-rekening			
	} Ordonnantie no. 2 van 1871 (zie onder).		

Ordonnantie no. 2 van 1871.

a. Zegelrechten op testamenten en testamentaire akten:

Wanneer de boedel £25 of minder bedraagt	0	2	6
Van £ 26 tot en met £ 50	0	4	6
„ „ 51 „ „ „ „ 100	0	7	6
„ „ 101 „ „ „ „ 200	0	12	0
„ „ 201 „ „ „ „ 300	0	15	0
„ „ 301 „ „ „ „ 400	1	0	0
„ „ 401 „ „ „ „ 500	1	10	0
„ „ 501 „ „ „ „ 700	2	0	0
„ „ 751 „ „ „ „ 1000	2	10	0
en voor iedere £500 daarboven	0	10	0

b. Zegelrechten op bemakingen :		£	s.	d.
£15 niet te boven gaande		0	5	0
Van £ 16 tot en met £ 00		0	10	0
" 51 " " " " 100		0	15	0
" 101 " " " " 200		1	0	0
" 201 " " " " 400		2	10	0
" 401 " " " " 800		5	0	0
" 801 " " " " 1000		7	10	0
Boven £1000		7	10	0
c. Zegelrechten op inventarissen met taxatie :				
£50 niet te boven gaande		0	2	0
Van £ 51 tot en met £ 100		0	3	0
" 101 " " " " 200		0	5	0
" 201 " " " " 400		0	7	0
" 401 " " " " 1000		0	15	0
Boven £1000		1	10	0
d. Zegelrechten op liquidatie-rekeningen :				
(Bedrag na aftrek der kosten)				
£50 niet te boven gaande		0	2	0
Van £ 51 tot en met £ 100		0	4	0
" 101 " " " " 200		0	7	6
" 201 " " " " 500		0	12	0
" 501 " " " " 1000		1	0	0
" 1001 " " " " 1500		2	0	0
Van £1501 tot en met £2000		3	0	0
" 2001 " " " " 2500		5	0	0
" 2501 " " " " 3000		7	10	0
Voor elke £500 of minder, daarboven		0	10	0

WEESKAMERFONDS.

Ingevolge besluit van den EdelAchtb. Eersten Volksraad, art. 1381, van 17 Augustus 1894, goedgekeurd bij Uitv. Raadsbesluit, art. 119, dd. 7 Februari 1895, werd een gedeelte der erfgoelden bij de Weeskamer gedeponereerd in handen gegeven van eene Commissie ten einde die goelden uit te leenen tegen eerste verband op vast eigendom (plaatsen of dorpserven). De rente hierop te betalen werd bepaald op 6 pct., latende dus voor administratiekosten van dit fonds, na aftrek van 5 pct. die aan voogden van minderjarige kinderen, wier erfgoelden in de Weeskamer zijn gedeponereerd toekomen, voor opvoeding en onderhoud hunner pupillen, een balans van 1 pct.

De Commissie begon hare werkzaamheden in Maart 1895 en de voorwaarden waarop goelden worden verstrekt zijn te zien uit het hier volgend en bij Tweede-Volksraadsbesluit art. 1234 van 11 Aug. 1896 veranderd Reglement.

REGLEMENT VOOR HET WEESKAMERFONDS.

(Onder bepalingen van Eerste-Volksraadsbesluit, art. 1381 van 17 Augustus 1894, goedgekeurd bij Uitv. Raadsbesluit, art. 119, dd. 7 Februari 1895, en besluit van den Tweeden Volksraad, art. 1234 van 11 Augustus 1896).

ART. 1. Bij besluit van den E. A. Eersten Volksraad, art. 1381, dd. 17 Augustus 1894, zullen alle goelden, die niet binnen 12 maanden voor uitbetaling noodig zijn, worden uitgezet door eene Commissie.

2. Als leden dezer Commissie zijn door den E. A. Eersten Volksraad benoemd de Weesheer, de Auditeur-Generaal en de Registrateur van Akton.

3. Deze Commissie zal een Secretaris benoemen voor het verrichten der werkzaamheden aan deze zaak verbonden.